Ч. 61 (14.604). Львів, субота 20. березня 1937. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Французька „Суспільна і республиканська унія" осуджує комуністів.

Підчас вчорашніх нарад конґрес „суспільної та республиканської унії" (що обєднує 29-ох послів) ухвалив три резолюції такого змісту:

1) У закордонній політиці конґрес підтримує зусилля уряду в напрямі обмеження еспанської війни.

2) В господарській царині конґрес приймає до відома новий зворот політики з метою заосмотрити скарб і здобути засоби для державної оборони.

3) Щодо внутрішніх справ, конґрес висловлює урядові довіря, що він устійнить відповідальність за події в Кліші. Республиканська доктрина вимагає пошани леґальности від усіх партій, що мають право свобідно висловлювати опінію.

Конґрес глядить зі жалем на становище тих, які твердять, що підтримують уряд та багато говорять про привязання до „людового фронту", а тимчасом на маргінесі спільних зусиль ведуть незгідну з нами демагогічну, підбурюючу агітацію.

РАДИКАЛИ ТАКОЖ.

З політичних кол інформують, що радикали відкидують демагогічні домагання крайної лівиці (гляди нижче) та домагаються, щоб уряд перш за все опанував самоволю мас та привернув авторитет і лад. Уряд не сміє дальше піддаватися впливові мас — як того домагаються комуністи.

Соціялісти підтримують становище радикалів.

ЧОГО ДОМАГАЮТЬСЯ КОМУНІСТИ?

Політбюро французької комуністичної партії відбуло вчора нараду над подіями у Кліші та оголосило заяву такого змісту: Комуністи хотять зберігти людовий фронт не зважаючи на маневри „фашистівської реакції", але крівава ніч у Кліші накладає на „людовий фронт" такі обовязки: 1) **роззброїти і розвязати „фашистівські ліги"; 2) перевести чистку поліції та адміністрації;** 3) устійнити програму „людового фронту" щодо платень, запомог для безробітних, реформи податкової ординації і т. п.

КОМУНІКАТ ЛЮДОВОГО ФРОНТУ.

Комітет „людового фронту" заявив, що за події у Кліші є відповідальні фашистівські організації. Комітет висловлює повне довіря урядові та має надію, що той останній найде виновників і ужиє відповідних санкцій. Ніяка провокація не нарушить солідарности „людового фронту" і його волі до боротьби з фашизмом.

Загадкова постава валенсійського уряду до контролі.

Після вчорашнього 5-годинного засідання валенсійська рада міністрів видала комунікат такого змісту: Члени уряду точно розглянули систему контролі, яку приняв валенсійський комітет та одноголосно приняли постанову, яку оголосять „у відповідній хвилині".

Міністри відмовилися від усяких ближчих пояснень. Поінформовані кола думають, що вчорашне рішення дуже важне. Воно буцімто торкається застережень валенсійського уряду щодо системи контролі.

ЕСПАНІЯ БУДЕ ТОТАЛЬНОЮ ДЕРЖАВОЮ.

Генерал Франко заявив у інтервю, що Еспанія буде тотальною державою. Її устрій опиратиметься на національних інтересах. Еспанія не наслідуватиме італійської, німецької ані португальської державної організації.

Непогода спинила офензиву національних військ.

Командант національних військ на ґвадаляхарському фронті ген. Моля заявив, що непогода змусила національне командування після 5-ох днів великих успіхів спинити офензиву. Вихісновуючи ту перерву, Мадрид і Валенсія поширюють фантастичні вістки про свої перемоги. На ділі червоні не відібрали національним змоторизованим кольонам ні одного скорострілу. Ініціятива належить до національних військ і як час на те дозволить, доля Ґвадаляхари вирішиться вкоротці.

Як повідомляє національне командування, його війська відбили ворожі наступи на відтинках: Буена Віста, Тахуна (ґвадаляхарський фронт), університетська дільниця Мадриду, Харама та Ґренада. Під Мадридом полягло 300 червоних, під Гренадою — 32-ох. Національні війська атакують Монт Маранко, де червоні втратили 40 убитих і чимало военного матеріялу.

Кейпо де Лляно заявив, що на півдні дощі спинили операції; також на півночі не було поважніших боїв.

Як подає Авас, після вчорашніх цілоденних боїв під Мадридом червоні дещо посунулися до Каза дель Кампо.

ПРОТИНАСТУП ЧЕРВОНИХ НА ҐВАДАЛЯХАРСЬКОМУ ВІДТИНКУ.

Вчора коло полудня червоні під командою ґенерала Міяхи вирушили до наступу і посунулися на кілька кільометрів. Вони заняли узгіря довкола Брігуеґи, відкіля обстрілюють місто, яке вже зовсім знищене. Кілька національних курінів окружено.

БРІҐУЕҐА ЗБОМБАРДОВАНА.

Комунікат валенсійського міністерства летунства і маринарки повідомляє: Червона летунська ескадра скинула 360 бомб на відтинок Брігуеґи. Опісля інша ескадра під ослоною 5-ох мисливських літаків вдруге збомбардувала той самий терен. Втрати національних військ буцімто дуже великі.

На фальшивому шляху.

Львів, 19. березня 1937.

Польські установи у Східній Галичині — це у великій мірі тепличняні рослини, яких частогусто не зродила життєва потреба чи конечність, але конкуренційні огляди, а найчастіше польські суто-політичні національні інтереси. І це діється у всіх ділянках, навіть таких, як економіка й кооперація, що повинні кермуватися виключно тільки господарськими мотивами. Такий підхід до справ, що з політикою не стоять у безпосередньому звязку, диктує полякам не що інше, як страх перед вифантазуваною ними українською небезпекою, страх, щоб українські установи надто не розрослися і не закріпилися.

Гляньмо на сучасне східно-галицьке село, на яке поляки розпочали велику офензиву. Майже вся робота, якщо тільки має польський стемпель, не виходить з правила зі сільських низів і відчутих ними потреб, але вона накинена згори. Розпочалося у двох останніх десятках літ перед світовою війною. У першу чергу пішла будова косцюлків по українських селах. Започаткував її тоді на Поділлі пок. парох Бучача кс. Ґромніцький, а систематично продовжував і переводив пок. львівський архиепископ кс. Більчевський. Рівномірно з будовою косцюлків ішло основування шкіл Т. С. Л. (Т-ва Школи Людовей), що зараз-же переходили на краєвий етат. Сама освітня орґанізаційна праця — теж під фірмою Т. С. Л. — не була надто видатна, за виїмком Тернопільщини і деяких сумежних повітів, де працювали такі передвоєнні тернопільські діячі як Стан. Сроковський і Ян Заморський. Вона ніяк не могла рівнятися з нашою просвітянською роботою ні щодо розмірів, ні щодо змісту, бо орґанізація українського села на освітньому відтинку далеко випередила анальоґічну польську роботу. Подібне явище було і в тіловиховній ділянці, яку по наших селах вели тоді „Соколи" і „Січи". А не слід забувати, що польські орґанізації, які йшли в село, мали все підтримку державної і повітової самоуправної адміністрації нераз і грошеву, тоді коли українські установи мусіли поборювати ріжні труднощі, а то й мали перепони від згаданих чинників.

Не краще було і на господарському відтинку. Польські „кулка рольнічє" у Східній Галичині були здебільша ефемерним явищем і не лишили по собі ніяких тривкіших слідів та зникали так скоро, як і повстали. Ліпше вже було з „райфайзенками", яких орґанізацію вело Бюро Патронату при краєвім Виділі у Львові і давало технічну й фінансову допомогу. По досвідах, що їх переведено у нашій початковій стадії економічної орґанізації при читальнях „Просвіти" (позичкові каси, крамниці, шпихлірі), пішла по селах орґанізація кредитова в кооперативній формі (райфайзенки) та початки споживчої і перерібної сільсько-господарської кооперації під кермою Краєвого Союзу Ревізійного й окремої

молочарської коперації з Краєвим Союзом Молочарським у проводі. Довоєнні досягнення тих установ були вже доволі поважні. Воєнна заверюха у великій більшости їх знищила і по війні треба було їх відновляти — часто серед дуже несприятливих відносин, з яких вийшли ми оборонною рукою по поборенні величезних перепон і без ніякої чужої допомоги, зокрема без допомоги уряду, яку завжди мали польські організації й установи (і то дуже сильну).

Згадатиб ще і про станову хліборобську організацію, що її веде у нас „Сільський Господар". Організація, розбудована до війни підприємчивістю й енергією пок. д-ра Е. Олесницького, маючи тоді значні державні субвенції, зробила чимало для економічного піднесення села й організації та вишколу хліборобського стану. Майже все те по війні пропало. Без ніяких субвенцій відбудовано й розбудовано „Сільського Господаря", що сьогодні веде свої агенди далеко ширші й основніші — згадати хочби хліборобський вишкіл молоді, — як це було в довоєнних часах і своєю працею на селі часто перевищує працю польської організації „Малопольське Товариство Рольніче" з великими субвенціями та з чинною допомогою повітових виділів. Помочі „Сільський Господар" від них не має, навпаки, нераз дивляться вони косо на його справді хосенну діяльність. Господарська праця „кулек рольнічих" у Східній Галичині в порівнянні до величезних засобів і субвенцій ще й нині невелика.

А вже сіллю в оці для східно-галицьких поляків є повоєнна діяльність і розвиток Маслосоюзу, установи, з якої ми справді можемо бути горді. Без сотика субвенцій, без протекційної системи, тільки власною фаховою і солідарністю станув Маслосоюз у перших рядах своєї бранжі, поборюючи часто несовісну та брудну конкуренцію. Сьогодні має він свою вироблену клієнтелю і розбудовується дальше. І тут позаду лишається сильно протеґований „Польскі Звйонзек Млечарскі".

До конкуренційної боротьби з Маслосоюзом виступає останньо й управа міста Львова. Йдучи за популярним нині в польських урядових кругах етатистичним гаслом, не зважаючи на його економічне банкроцтво, до того по невдачі з Міським Апровізаційним Заведенням (з його великанським дефіцитом, що йде у сотки тисяч золотих річно), управа міста Львова не хоче винести з цього для себе ніякої науки. Не промовляє їй до розуму і такий факт, що місячний дефіцит одного молочарського відділу доходить до 10,000 зол. і в додатку ведений є недбало й нефахово. Замісць його звинути і звільнити міський буджет від цілком зайвого видатку та залишити ініціятиву тим фаховим організаціям, що працюють значно ліпше і дешевше, львівський магістрат рішив недавно приступити до творення напів-етатистичної молочарської спілки на терені Львова, яку по всякій правдоподібности стріне доля молочарського відділу Міського Апровізаційного Заведення, а вже певно нічим не причиниться до поліпшення відносин на молочарському ринку.

З господарського боку цей крок львівського магістрату наскрізь нездоровий та не виправданий потребами життя. Проти проекту своєрідної молочарської етатизації заявилося тільки двох лавників, а саме сенатор Децикевич і п. Судгоф, але вони залишились у меншости. Сен. Децикевич не міг взяти особистої участи в засіданні магістрату з причини своїх занять у сенаті і тому прислав обширне письмо, яке відчитано на маґістратському засіданні. Мотивував він там докладно недоцільність анґажувати місто у торговлю молочними продуктами, вказуючи на сумний досвід, що його місто зробило досі на цьому відтинку. Вказав там теж, що істнуючі у Львові молочарські установи і підприємства вповні і добре заспокоюють потреби на молочарському ринку, який і так підпадає під контролю міста. В додатку працюють вони фахово і дешевше, як робилоб це місто, або створена ним спілка. Становище сен. Децикевича піддержав, як сказано, тільки один лавник Судгоф і воно не встоялось супроти маґістратської більшости.

Повищий факт сам по собі симптоматичний і тому на нього звертаємо тут увагу. Є люди й установи, до яких досвіди життя — тут доказана шкідливість етатизму — не мають доступу. До них, як бачимо, належить і більшість львівського маґістрату. Становище його диктоване політичними моментами, що в економіці відбиваються з правила некорисно. Вони теж причиною, що польські організації на терені Східної Галичини в порівнанні з анальогічними нашими виказують менші успіхи, як виходилоб з їх засобів і можливостей. І тут націоналістична політика поляків мститься таки на них самих а для нас творить ще один новий досвід.

Д-р Степан Баран.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за бл. п.
о. ДАНИЛА ЗАРИЦЬКОГО.
пароха Кізлова,
відправиться в І. роковини смерти
дня 22. березня ц. р. в церкві
парохіяльній в Кізлові.

відношення московського уряду і до Бельгії і до Швайцарії однаково вороже. Московська преса пише з однаковою ворожістю і про „фашистівського соціяліста", бельгійського міністра Спаака, і про Мотту і про Шультеса. У довжелезній статті якийсь Степанов в „Ізвестіях" устійнює звязок між „невтральністю-невтручанням-ізольованою війною", якої московський уряд очевидно найбільше боїться. В обмеженні виключного політичного впливу Франції в Бельгії та Швайцарії у скріпленні їх невтральности московська дипльоматія бачить (і треба їй признати: слушно!) руку тих політичних чинників в Европі, які допровадили нарешті до контролі кордонів Еспанії та припинення бодай отвертого підтримування еспанських большевиків Московщиною та співзвучними французькими елементами. Совітська преса не помічає того, що вона сама ставить знак рівности між війною і Московщиною. Уперте називання всіх, що не підтримують франко-московської політики „колєктивної безпеки", „підпалячами світа", вражає просто комічно, коли поруч поставити московську політику в Европі.

Брутальний тон московської преси під адресою Швайцарії, а що більше Бельгії, не облекшує розуміється ані трохи завдання французькій та англійській дипльоматії, яка старається переконати Бельгію коли вже не зректися цілком свого рішення вернутись до передвоєнної невтральности, то бодай піти в дечім назустріч франко-англійським бажанням у звязку з переговорами про „нове Льокарно". Про ці переговори ще не час говорити, бо текст італьо-німецької відповіди пресі ще властиво невідомий. Ані короткими, ані легкими вони очевидно не будуть. У всякім разі одностайна відповідь Німеччини та Італії на англійські запити з листопада мин. року поруч з одностайним становищем малих невтральних держав дає надію на порозуміння при одночаснім ізолюванні Московщини.

М. Данько.

Швайцарія є і буде невтральна.

Женева, 16. березня 1937.

У відносинах між чотирма великими европейськими державами грають досить поважну ролю малі держави, положені між ними, себто Швайцарія, Бельгія і почасти Голяндія. Роля їх заслуговує на тим більшу увагу, що саме тепер розпочинаються наради великих держав у справі „нового Льокарна"; до центральних точок тієї справи належить становище Бельгії. Цілком природним змаганням зовнішньої політики всіх трьох згаданих держав є змагання забезпечити можливо певніше свою невтральність. Це цілком зрозуміле бажання зростає в тій самій мірі, в якій зростають зброєння великих держав. Найлекше здійснити це змагання Голяндії, яка найменше рискує стати полем бою між великими державами. Щож до Бельгії та Швайцарії, то їх невтральність загрожена найбільше тим, що її надто палко береться боронити Франція, в якій панує „людовий фронт", звязаний з „союзницькими" Совітами. Ця французька опіка стала для Бельгії досить небажана після підписання франко-московського пакту, а вже цілком нестерпна після відмови збройної охорони Надренії. Відома заява короля Бельгії про її поворот до передвоєнної невтральности не викликала великого враження в Льондоні, зате викликала обурення в Парижі і справжню лють в Москві. Таке ріжне прийняття бельгійського рішення в ріжних державах могло справді бути ствердженням слушности тої постанови. Другим ствердженням цього була заява Гітлера про ненарушність бельгійської та голяндської невтральности.

Швайцарію він в цій заяві поминув, і це дало нагоду до ріжних здогадів у пресі і в міжнародніх політичних колах. І коли оптимісти твердили, що про німецько-швайцарські відносини просто не було чого згадувати, бо вони наскрізь нормальні і ніде ніяких сумнівів не викликують, то песимісти хотіли бачити в цім промовчанні Швайцарії провідником Німеччини погіршення відносин між цими державами. Слушність мали оптимісти. Ствердила це Швайцарія не звичайним дипльоматичним, а напів приватним шляхом. П. Едмонд Шультес, особистий приятель і політичний однодумець президента Конфедерації, Мотти, поїхав приватно до Берліна, мав там довгу розмову з Гітлером і привіз запевнення найкращих відносин між обома державами та недоторканости швайцарської невтральности. Пресова звістка про наслідки подорожі п. Шультеса до Берліна спричинила інтерпеляцію п. Мальша в Державній Раді, на яку президент Мотта відповів докладною деклярацією, що була справжньою політичною подією минулого тижня і тріюмфом зовнішньої політики Швайцарії.

Пишучи про значіння цього політичного кроку Швайцарії в „Журналь де Женев" його редактор вказує на те, що, „від двох-трьох років у Парижі числилися з евентуальністю німецького нападу на Францію через територію Швайцарії. Продовження лінії Мажіно здовж бельгійського кордону та відсутність швайцарських укріплень здовж Рену моглаб ніби спонукати німецький генеральний штаб обміркувати стратегічний перехід через нашу країну, щоб обійти з півдня лінію Мажіно і вдарити блискавкою від Базеля через Женеву на Ліон". Змодернізування швайцарської армії малоб ніби заспокоїти Францію не менше ніж запевнення Гітлера. „Деклярація Мотти розвіяла цілком хмари, і тепер ті, що хочуть бачити лихо там, де його нема, можуть переконатись, що вони помилялись". Автор вірить, що ніодна з великих держав не має наміру нарушити територіяльної цілости Швайцарії. Її безпека — на його думку — полягає в тім, що і в Парижі, і в Берліні, і в Римі розуміють, як трудно й невигідно перейти через швайцарську територію.

Не зважаючи на досить відмінну політичну і стратегічну ситуацію Бельгії та Швайцарії та на відсутність тісніших їх взаємин чи особливих спільних інтересів, в їх сучасній зовнішній політиці помітно деяку рівнобіжність. Як одна так і друга намагається скріпити свою невтральність зрівноваженням свого відношення до обох сусідок, до Франції і до Німеччини. Не диво, що й

По широкому світі.

Італійський уряд зорґанізував центральне демоґрафічне бюро, що кермуватиме популяційною акцією та студіюватиме демоґрафічне питання.

Рада Балканської Антанти зібралася у Римі на 5. сесію.

Президент Филиппинів погодився з американським державним секретарем у тому, що незалежність Филиппинів проголосять не 1937. року, лише 1938, або 1939.

Південно-африканський уряд приступає до суворих репресій проти націонал-соціялістів на терені б. німецької південно-західної Африки.

Чехословацький посол Шеба покидає дефінітивно Румунію 25. ц. м.

Румунський міністр закордонних справ Антонеску відбув у Анкарі нараду з президентом Ататурком і міністром закордонних справ Арасом.

Французький міністр закордонних справ відбув з юґославянським послом нараду над німецькою й італійською відповідю у справі західного пакту.

У Палестині в недавних бомбових замахах ранено коло 30-ох осіб. В Єрусалимі та в околиці завели т. зв. малий стан облоги; від 17. до 5. години не вільно виходити на вулицю без окремих перепусток.

Австрійський канцлер Шушніґ приїхав до Будапешту і приступив до розмов з премієром і міністром внутрішніх справ.

Румунський премієр Татареску виїде у вівторок до Праги з міністром озброєння на переговори про співпрацю чеського і румунського воєнного промислу.

Італійський премієр Мусоліні виголосив 7-мінутну промову до всього мусулманського світу. Він подякував мусулманам за льояльну поставу підчас східноафриканської війни та обіцяв їм опіку і пошану релігійних справ.

Приходний запит до проф. д-ра Ст. Гломбінського.

„Госп.-Кооп. Часопис" подає в ч. 12. текст листа, висланого головою Р.С.У.К. інж. Ю. Павликовським до професора львівського університету д-ра Станислава Гломбінського з приводу звідомлення в „Експресі Вечорнім" з його викладу у Варшаві про українську справу у Східній Галичині. Цей лист звучить:

„Високоповажаний Пан Проф. Д-р Станислав Гломбінський у Львові.

Під наголовком „Двацятьтисячна армія аґітаторів ділає на шкоду держави і підбурює населення" обговорює львівський „Експрес Вечорни" з дати 4. березня 1937 ч. 2094 реферат, який Ви, Високоповажаний Пане Професоре, виголосили у Варшаві в салі Товариства Гіґієвічного дня 1. III. ц. р. на тему: „Справа руська на Землі Червенській".

В тім звідомленні, між іншими, є уступ, присвячений українській кооперації, який дозволю собі зацитувати дослівно: „Особливо велике значіння має український кооперативний рух. Професор Гломбінський окреслив його, як величезну сіть ворожих польській державі політичних орґанізацій. Двацять тисяч урядовців тих кооператив становлять армію аґітаторів, які ділають на шкоду держави і підбурюють населення".

Цей уступ уміщено в „Експресі Вечорнім" товстим друком і з нього взяли наголовок до цілого репортажу.

Як один з українських кооператорів, що стоїть на чолі українського кооперативного руху і проводить „Товариством Українських Кооператорів" у Львові, звертаюсь до Вас, ВП. Пане Професоре, з ввічливою просьбою, щоб Ви захотіли заявитися чи то листом до мене, чи публично в пресі:

1) Чи цитований уступ відповідає становищу, яке Ви, ВП. Пане Професоре, заняли до українського кооперативного руху.

2) Якщо не відповідає — то чи готові Ви, ВП. Професоре, спростувати це публично в пресі.

3) Якщо відповідає, то щоб Ви, ВП. Пане Професоре, подали на мої руки, на нижче подану адресу, факти, які давали би Вам право до такої характеристики української кооперативної орґанізації, як також факти, які дали би Вам підставу до такої характеристики українських кооператорів.

Залучую вислови високого поважання

Юліян Павликовський,
Львів, вул. Потоцького 28/І.

Варшава, 12. III. 1937.

ДО ЧОГО ВЖЕ ДОХОДИТЬ?

АДМІНІСТРАЦІЙНА І САМОУПРАВНА ВЛАДА ВЕДЕ АКЦІЮ У СПРАВІ „ДУШЕХВАТСТВА".

Вчора подали ми вістку про „подвиги" писаря волости Мала Плавуча — Томаша Хлости, який намагається за всяку ціну побільшити мале число парохіян римо-катол. ксьондза Фр. Волощука з Малої Плавучі, покликуючись на розпорядок бережанського старости. Таку саму акцію веде теж повітовий староста в Тернополі Маліцький, який надіслав до о. І. Дідуха, пароха в Товстолузі „наказ", щоб надіслав негайно до староства у Тернополі відписи метрик 17 дітей. Текст цього „наказу" такий:

Starosta Tarnopolski. Nr. A. 16.

Tarnopol, dnia 22 lutego 1937 r.

Do Urzędu parafjalnego gr.-kat. jako urzędu utrzymującego księgi metrykalne do rąk Ks. proboszcza Diducha Jana w Toustoługu.

Doszło do mej wiadomości, że w księgach metrykalnych Urzędu parafjalnego gr.-kat. w Toustoługu wpisane akty urodzin i jeden akt zgonu osób, które pod względem przynależności wyznaniowej należą do parafji rzym.-kat. w Baworowie. Matki mianowicie niżej wymienionych osób są wyznania rzym.-kat. Stwierdzając, że: 1) w małżeństwach mieszanych córki idą za religią matki (art. I. ustawy z dnia 2. V. 1868 r. dz. p. p. Nr. 49), 2) obowiązek duszpasterza gr.-kat. co do przesyłania dosłownych wyciągów przynależnemu duszpasterzowi (tutaj rzym.-kat. w Baworowie) nie został w tym wypadku wypełniony, mimo wyraźnego przepisu dotychczas obowiązującego reskryptu b. Ministerstwa Wyzn. i Oświecenia z dnia 10. VIII. 1886 r. L. 7.191/1884. na zasadzie art. 7. i 16 rozporz. Prezydenta Rz. P. z dnia 22 marca o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. Ust. Nr. 36 poz. 342) w brzmieniu zmienionym rozporz. Prezydenta Rz. P. z dnia 28 grudnia 1935 o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 110. poz. 976) — zagrażam, iż zastosuję wobec księdza proboszcza środek przymusowy z art. 45—48 wspomnianego rozporządzenia t. j. karę pieniężną celem przymuszenia do 100 zł. o ile w terminie do dnia 15 marca br. nie nadeśle do Starostwa Pow. w Tarnopolu dosłownych i najzupełniej zgodnych zarówno co do formy jak i treści metryki urodzenia następujących osób: 1) Stanisławy Gładysz, córki Teodora i Katarzyny Lewickiej, ur. 1. I. 1935. 2) Teresy Jacyszyn, córki Bazylego i Marji Gładysz, ur. 5. I. 1927, 3) Stefanji Zmynda, córki Bazylego i Michaliny Wacyk, ur. 19. IV. 1926. 4) Adeli Wiśniowskiej, córki Mikołaja i Marji Brylak, ur. 10. III. 1926. 5) Anny Hubczak, córki Michała i Marji Wojnarski, ur. 15. XI. 1925. 6) Heleny Nebesnej, córki Bazylego i Katarzyny Mizernej, ur. 21. X. 1923. 7) Marji Nebesnej, córki Bazylego i Katarzyny Mizernej, ur. 2. VI. 1928. 8) Marji Zmynda, córki Bazylego i Michaliny Wacyk, ur. 6. V. 1923. 9) Marji Cikało, córki Stefana i Stefanji Szymańskiej, ur. 12. III. 1923. 10) Stanisławy Michaliszyn, c. Jana i Katarzyny Budzalewicz, ur. 6. V. 1922. 11) Katarzyny Kielatej c. Piotra i Marji Moczuk, ur. 4. VI. 1922. 12) Anny Wiśniowskiej c. Mikołaja Marji Brylak, ur. 6. VI. 1921. 13) Bronisławy Nebesnej c. Bazylego i Katarzyny Mizernej, ur. 12. X. 1921. 14) Michaliny Kielatej c. Piotra i Marji Moczuk, ur. 10. 12. 1919. 15) Krystyny Jacyszyn c. Stefana i Marji Martyniszyn, ur. 18. VII. 1935. 16) Mirosławy Rybaczek

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ. 2

СЕРЦЕ.

Минув професорові рік. Щасливо і в найліпшій згоді з жінкою і з приятелем.

— Бачу, що жінка, то не така страшна річ, як ми то давніше думали — говорив нераз професор до свого приятеля. — Від щирого серця раджу тобі, щоб і ти пішов за моїм прикладом.

— Мені і так добре — відповідав той. — А врештою, мав би я так оженитися, як ти... — і вкусився в язик.

Професор не мав права силувати приятеля, але дуже радо був би висватав його. Тоді може не так часто забігав би до нього в пору, коли повинен був знати, що його самого нема дома. Воно — правда і нічо страшного, коли приятель відвідує жінку, але до домашнього спокою це не дуже причиняється. Все має свої границі — і приязнь і професорська вирозумілість. Не мав відваги приятелеві показати свого невдоволення, тільки жінці порадив, щоб більше вважала на людські язики.

— Не робися смішним — казала жінка, гладячи його по бороді. — Ти сам знаєш, що твої підозріння безосновні. З твоїх уваг бачу, що твоя любов до мене остигає, що ти мене починаєш переслідувати і удаєш заздрісного, аби мені дошкулити!

Перепросилися поцілунком. Хоч уже година його викладу, він лишився дома. За хвилину надійшов адвокат. Жінка заявила, що має мігрену і замкнулася у своїй кімнаті. З того часу занедбував професор дуже часто свої урядові години. Казав, що має хрипку і не може викладати. Виручувався асистентом. За його прикладом почала занемагати і жінка. Все в тій порі, коли професор повинен був вийти, але через хрипку лишався дома, жінка діставала мігрену. Тоді також все так складалося, що приходив до нього його приятель просити рецепти на шлунковий катар. Словом, у хаті був шпиталь, а все через те, що професор виручувався асистентом, а приятель не думав женитися...

Раз по веселім бенкеті у кружку товаришів, дістав професор правдиву хрипку, що в популярній медицині називається Каценямер. Рано не встав навіть, як звичайно, в осьмій, а перележав до десятої. Випив у ліжку каву, надягнув шляфрок і сів за книжку.

— На виклад нині не йдеш?

— Любонько, нині субота. Ти забула, що в суботу викладів не маю? Зрештою голова болить.

— Так бодай пройшовсяб, провітрити голову.

— Ні, таки ліпше сидіти дома. Хіба ти схочеш зі мною пройтися.

Жінка замовкла. Професор підійшов до шафки і став лагодити порошки.

— Не бійся, жінко. Порошки вже готові. Зажий відразу, то може не прийде до атаки мігрени.

— Що це значить! Того мені вже за багато! Ти мене переслідуєш, ти мене мучиш! Чи видів хто такого тирана! Ліпше було втопитися, як вязати собі світ з таким недовірчивим деспотом. Отруїтися або що...

Кинулася на софі і спазми готові... Професор сів у фотелі і спокійно читав.

„Дзиррр!" — озвався дзвінок. „Дзрр, дзиррр!"

— Рушся! Вже є лік на твою мігрену.

Коли жінка не рухалася, професор устав сам і відчинив двері.

— Ти по рецепту прийшов на шлунок? — привитав професор адвоката. — Прошу, прошу! Лікуйтеся обоє! — і збирався, щоб вийти.

Приятель змнявся. Зміркував, у чому справа. Уважав за відповідне не користати з сердечних запросин професора і вийшов разом з ним.

— Мушу вислати жінку на якийсь час до купелів. Якась істерія чіпилася її, якась уявлена недуга. Ти не запримітив цього?

— І я помічую від якогось часу ненормальність в її поведінці. Може так найліпше буде, як кажеш.

•

У понеділок раненько попрощався професор зі своєю подругою. Виправляв її на „курацію" до Абації. Вдоволений, що на якийсь час збувся клопоту, біг до приятеля, щоб похвалитися своїм соломяним вдівством. Коли ввійшов до канцелярії, була девята. У першій кімнаті сиділи вже два писарчуки. Зайшов у канцелярію самого адвоката і задзвонив на возьного.

— Пан ще спить?

— Ні. Вийшов уже.

— Вийшов?! А то куди так рано?

— Не знаю. В осьмій приніс експрес якийсь лист. Пан прочитав, зібрався зараз і поїхав кудись фіякром.

Професор сів при столі, і став переглядати фотографії. Між іншими найшов кілька фотографій своєї жінки. Були також з молодших, дівочих літ. Такі навіть, яких він сам не бачив.

— Ага! значить, він знав її раніше, ніж я. Гарна історія!

На бюрку лежала записка до конципієнта: „В полудне їду на пару днів до Бадену. Бути

c. Stefana i Anny Owczar, ur. 1. V. 1932. 17) Darji Rybaczek c. Stefana i Anny Owczar, ur. 14. VII. 1933., oraz metryki śmierci Anny Szajniuk ż. Piotra zmarłej 30. I. 1937 r. wyzn. rzym. kat.

Ostrzegam równocześnie, że na wypadek niezastosowania się do niniejszego lub niewykonania w terminie wyznaczonym wdrożę ponadto dochodzenia karno-administracyjne przeciw Księdzu z art. 8. przepisów wprowadzających kodeks karny z dnia 11. lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60 poz. 573) lub skieruję sprawę do Prokuratora za przekroczenie art. 286 §. 1. w związku z art. 929 k. k. Od niniejszego zagrożenia niema odwołania. **Starosta Powiatowy: Malicki wr.**

Тимчасом у Галичині обовязують дотепер постанови міжвіроісповідного закону з 25. травня 1868 р. Цей закон каже якнайвиразніше, що про віроісповідання дітей рішають виключно і лише їх батьки, але тільки до скінченого 14. року життя дітей. Після осягнення цеї межі віку кожна особа може свобідно і самостійно залишитися або при віроісповіданні, що його визнавав до 14. р. життя з волі своїх батьків або теж вибрати собі інше віроісповідання. До того на основі конкордату з 10. лютого 1925 р. кожний католик, який бажає перейти з одного обряду на інший, повинен виєднати передовсім дозвіл Апостольської Столиці і щойно на основі такого дозволу можуть приняти його до нового віроісповідного союзу. При цьому і конституційний закон з 23. квітня 1935 р. і всі інші закони, що обовязують дотепер у Польщі виразно постановляють, що справа приналежности до цієї чи іншої церкви та зміна віроісповідання чи обряду належить до ґрупи особистих прав, що ними диспонує свобідно і виключно дотична особа, а державна влада не має щодо цього ніякого примусу. Вкінці слід тут ще згадати, що на основі постанов міжвіроісповідного закону з 25. травня 1868 р. **лише зміна** віроісповідання батьків потягала за собою автоматично зміну віроісповідання дітей до кінця 7. року життя. Діти від 7. до 14. року життя залишалися при дотеперішньому віроісповіданню.

У конкретному випадку, якщо батьки або матері 17 дітей у Товстому є навіть римо-католицького обряду, але зачисляють себе до української нації і поженившись з українками або вийшовши заміж за українців греко-католиків, добровільно рішили згідно з постановами католицького канонічного права хрестити та виховувати усі свої діти тільки в греко-катол. обряді, адміністраційна ні самоврядна влада не має ніякої підстави рішати про те, до якого віроісповідання має хтось належати. [illegible] Тому тернопільське воєвідство та міністерство внутрішніх справ повинно негайно не лише змінити рішення згаданого тернопільського старосства, але теж повчити його і підлеглі собі органи, щоб стояли на сторожі законів і не загострювали подібними рішеннями і так напружених відносин на українських землях у Польщі.

Українське робітництво на правильних шляхах.

КОНФЕРЕНЦІЯ У Т-ВІ „СИЛА“.

В дні 18. п. м. відбулась у домівці С. У. К. і. П. при вул. Гродзіцьких 1. нарада, яку скликав незвичайно рухливий та енерґійний виділ Т-ва „Сила“. На порядку нарад були такі справи: 1) Умовини праці українських робітників, 2) Українська робітнича організація, 3) Завдання українського робітництва.

На конференцію прибули представники українського робітництва, українських працедавців, інжинірі, власники фабрик та інших промислових фірм і представники преси. На вступі секретар Т-ва „Сила“ п. Ю. Петречко виголосив короткий, але змістовний реферат, у якому обговорив усі пекучі питання, які хвилюють душу українського робітника. У першу чергу обговорив він незавидні умовини праці українських робітників, відношення між працедавцями і робітниками, конечність окремої професійної, української робітничої організації, справу посередництва праці та у звязку з гим таку болючу справу як те, щоб українські підприємці давали працю тільки українському робітникові. На закінчення свого реферату зясував референт мету і завдання українського робітництва. Українське робітництво не хоче більше тинятись попихачем у чужих профсоюзах та давати себе ганебно використовувати чужим провідникам у справах зовсім байдужих для українців а іноді навіть у справах шкідливих для наших національних інтересів. Українське робітництво обєднане в т-ві Сила не признає ніяких окремих інтересів, тільки один найважніший загально-національний інтерес. Українське робітництво не зійде з правильного шляху, що собі його вибрало, одначе у тих важких його завданнях помічну руку мусить подати ціле українське громадянство, а в першу чергу українські працедавці, щоб ніяким нерозважним кроком не давати змоги чужим професійним союзам, пепесівським, чи навіть комуністичним організаціям засівати зерно незгоди й недовіря в душах українських робітників.

Над рефератом та порушеними справами витворилася довга дискусія, у якій забирали слово представники обох сторін: працедавців і робітників. Між іншими говорили: о. канцлер Галянт, інж. Маркусь, інж. Мілянич, робітник Стельмах, інж. Крохмалюк, п. А. Добрянський, робіт. Коваль і Сабара, інж. Пежанський та інші. У дискусії порушив між іншим інж. Мілянич важну справу солідности робітників, яких поручить „Сила“ і яких українські фірми мусітимуть приймати до праці. Деякі промовці-робітники говорили огірчені, що на українських будовах дістають працю чужі робітники, тоді, коли українці виставлені на найгірші удари безробіття і злиднів.

Дискусія тягнулась доволі довго. Промовці обох сторін висказували надії, що не зважаючи на ріжні розходження інтересів, які мусять істнувати між працедавцями і робітниками, всеж вони найдуть спільну мову.

Нарадами, які протягнулись до год. 10. вечора проводив голова Т-ва „Сила“ п. Павло Музика, секретарював п. Сабара.

Відгомін статтей проти директорів „Центросоюзу“.

Нашим читачам відомо, що в першій половині лютого ц. р. адв. д-р Ст. Шухевич оголосив заяву, що іменем директорів „Центросоюзу“ Юліяна Шепаровича, Івана Мартюка, Миколи Творидла й Ореста Радловського вніс проти інж. Віктора Воробця до окружного суду у Львові жалобу за поміщення в тижневику „Нове Село“ статтей з наклепами на згаданих директорів „Центросоюзу“. Наслідком цього відбулася розправа дня 18. березня ц. р. проти відповідального редактора тижневика „Нове Село“, інж. Віктора Воробця перед окружним судом у Львові, що її вів суддя **Льокер**. Обвинителів заступав адв. **д-р Степан Шухевич**, обвинуваченого боронив адв. **д-р Володимир Гриньовський.**

Обвинувачений боронився тим, що першої статті, поміщеної в ч. 3. „Нового Села“ взагалі не читав, бо мав тоді дуже багато роботи. Саме тоді зближалися загальні збори кооп. „Нове Село“ і приготування до них так зaабсорбували йому час, що не мав навіть часу прочитати статті. Щойно коли в часописах появилося оголошення д-ра Шухевича про внесення акту обвинувачення, обвинувачений звернув увагу на цю статтю, але не відкликував її ні не спростовував, бо вважав, що „стаття написана в порядку“. Другу статтю, поміщену в числі 5-тім „Нового Села“, обвинувачений перед відданням до друку признав слушною. Статті помістив у громадянськім інтересі вважаючи, що вони не переступають межі дозволеної критики. Обор. д-р Гриньовський предложив докази, які мали би виказати, що все написане в тих статтях правдиве.

Заступник приватних обвинителів д-р Ст. Шухевич сказав, що як юрист повинен би спротивитися допущенню доказів, які нічого не кажуть, але щоби обвинувачений опісля у своїй газетці не виступив із замітом, що, мовляв, директори „Центросоюзу“ настрашилися тих доказів, — він не противиться допущенню всіх доказів, предложених оборонцем обвинуваченого і вирішення цього питання залишає судові.

Суд не допустив ніяких доказів, предложених обороною, виходячи зі заложення, що колиб навіть докази потвердили оборону обвинуваченого, то це не давалоб найменшої основи робити таких замітів, як у обох статтях.

По промовах оборонців суд признав Воробця винним подвійної провини зі ст. 255. § 1. к. з. і засудив його на кару арешту на 3 місяці і на 2 місяці вимірюючи спільну кару на чотири місяці. Крім того засудив на гривну 100 зол. на кошти карного поступовання. Виконання кари арешту припинив на три роки.

може, що передполуднем до канцелярії цілком не вступлю. Підіть на термін Гекермана. Про мій виїзд не говоріть нікому, **головно-ж професорові!**" Останні слова були грубо підчеркнені.

— В тім є якийсь звязок, — думав професор — лиш одне мені неясне. Вона їде до Абації, а він до Бадену... Але хтось з них міг збрехати. Чи жінка сама поїхала, чи поїде з ним?

Над цим питанням професор найбільше задумався. Рішив, що найліпше буде самому поїхати в одне місце і в друге і наочно переконатися.

Вступив до каварні і казав принести собі розклад їзди. Порівнявши час, зміркував, що жінка виїхала з дому пів години пізніше, ніж відходив той поїзд, котрим вона мала їхати. Значить ц и м поїздом на всякий випадок вона не поїхала. Другий поїзд і до Абації і до Бадену відходив у полудне. Його підозріння змінилось майже в певність.

„Ідуть обидвоє вполудне. Можу їх ще зловити".

Вступив до крамниці, поробив якісь замовлення і пішов до патальоґічного інституту, де у 12-тій мав виклад.

— Чудесні препарати маємо нині! — кликнув йому навустріч асистент. — Самі рідкі зразки! Гляньте лиш! — аж прицмокував, показуючи ці скарби добуті з тіл мерців.

Очі професора засвітилися. З насолодою почав перевертати препарати. Аж по добрій хвилині опамятався, нагадавши собі свою домашню траґедію.

— Знаєте що? Коли ви призбирали такий чудесний матеріял, то поясняйте його самі. Мені виберіть самі серця — і то жіночі!

Асистент відложив два приготовані серця.

— Більше нема?

— На інших я не найшов нічого особливого, отже лишив їх у мерцях.

— Давайте їх сюди! Позносіть усі, кілько їх є, але мерцій!

Асистент з ножем побіг до трупарні і за хвилину приніс цілу миску жіночих сердець.

Студенти ждали у лавках.

„Мої панове! — почав професор свій виклад. Отут маєте прегарну колекцію сердець і то самих жіночих. Ви молоді, то ж пояснення недуг жіночого серця повинно вас особливо цікавити. Те, що нині почуєте, може придатися неодному з вас колись як лікарям і приватно.

Голосні оплески авдиторії залунали у відповідь на слова веселого професора. Він усміхнувся, погладив бороду, замачав руку в мидниці, хопив за довгий ніж і говорив далі:

Хочу вам представити те серце жіноче таким, яким воно є, без усяких поетичних прикрас та без хоробливого ідеалізму. Покажу вам, що воно ніщо більше, як лиш кусень мяса... мяса, яке відповідно реаґує, але кажу ще раз тільки мяса. Бо в мясі ідеалів нема.

Сягнув у миску і підніс угору одне серце.

— Оноді я вже вияснив вам брунатну атрофію серця з анатомічного і фізіольоґічного боку. Нині мушу вам пояснити ту дегенерацію з фільософічного погляду. Отой препарат, котрий держу в руці, є власністю панни, яка попрощалася з цим світом в сорок-шестій весні свого життя. Як часто мусіло воно битись, як всесторонньо мусіло воно рухатись під впливом ріжнородних ідеалів, коли воно таке крихке! Дивіться, як влазить у нього палець, коли лиш злегка натисну.

(Докінчення буде).

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД.

Чи справді в нас так тісно?

З полекшею відітхнуло наше громадянство, коли довідалося з оголошеної в пресі заяви, що конфлікт між кооперацією і приватництвом вже нарешті покінчився „божим миром". Цей конфлікт мусів прикро вражати навіть людину, яка досить обзнайомлена з економічним життям, щоб зясувати собі, що годі у принципі втягати господарське суперництво до карного кодексу громадянської моралі, бо це явище має також додатні сторінки та не все можна його виелімінувати.

Чи й у нас ні? Коли би чужинець прочитав у нашій пресі відгуки несамовитих боїв між приватниками й кооперацією, мав би враження, що воєнним театром є Злучені Держави або якась сильно упромисловлена країна Західної Европи, де господарське життя настільки всесторонно розбудоване, що кожне новоутворене підприємство мусить стати суперником кількох старших. Там суперництво неминуче.

Та невже не можна його виелімінувати чи бодай ослабити у країні настільки слабо загосподарованій, як наша, та ще й до того в нації, що бере таку **малу участь** навіть у тій марній торговлі та промисловій продукції краю?

У країні настільки пасивній та недорозвиненій з господарського погляду, як наша, у країні невихіснуваних можливостей, **суперництво не є нормальним явищем.**

Булоб мабуть зайве зясовувати причини, що доводять у нас до нездорового суперництва. Вони ті самі в конфлікті між кооперацією і самостійними купцями та промисловцями, як і в господарському конфлікті поміж самими приватниками, які часто конкурують зі собою. Наслідком того зустрічаємось з такими фактами, як той, що в одному нашому місті є 5 українських пекарень, що взаїмно собі видирають консумента, а в багатьох інших містах мусимо їсти жидівське чи інше печиво, бо свого нема.

Колиб ми ширше розплющили очі на потреби нашого ринку, колиб у нас було хотіння пізнати докладніше всі безчисленні можливости для господарської активности, тоді інакше виглядалиб наші господарські досягнення.

Зайвого суперництва можна легко оминути. Вистане основувати підприємство іншої бранжі, в іншій місцевости, часто навіть в іншій дільниці. **Але в тому х т о с ь мусить порадити, зорієнтувати.** Хто саме? На сторінках нашої преси часто находимо економічні ідеї та проекти. Це має ту лиху сторінку, що з тих проектів можуть користати і наші суперники — чужинці, зате наші підприємці не все мають нагоду познайомитися з тими економічними статтями, бо вони розсіяні по всій нашій пресі. Зрештою людина, що береться до торговельної чи промислової ділянки без глибшого економічного знання, не зуміє все одно оцінити вартости того чи іншого проекту. До того необхідна окрема економічно-наукова установа. Над нею застановимося іншим разом.

М-р Богдан Галайчук.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

„ФОНД БЕЗВІДСОТКОВИХ ПОЗИЧОК" НЕ НАЙШОВ ЩЕ ВІДГУКУ В ШИРШИХ КОЛАХ ГРОМАДЯНСТВА.

Започаткований Союзом Українських Купців у Львові „Фонд Безвідсоткових Позичок" для підтримки малозасібних купців. ремісників і промисловців (про це писали ми недавно ширше в двох статтях), не віднайшов собі ще на жаль прихильности ширших кол українського громадянства. Третя листа тих, що розуміють вагу такого фонду (див. „Торг. і Пром." з 15. ц. м.), виказує тільки прізвища купців і промисловців. А відомо, що в обороті кожних 5 чи 10 золотих має свою вагу і підприємцям саме найтрудніше заморожувати на два роки хочби невелику квоту. Зате скільки в нас громадян, що місяцями чи роками тримають гроші десь у шафі?! Чи здають собі вони справу з того, яку корисну національно-господарську службу можуть виконати, віддаючи на 2 роки свої ощадности для „Фонду Безвідсоткових Позичок"? У жидів і поляків такі фонди зібрані з жертв, а в нас — це **тільки дворічна безпроцентова позичка.**

На ідеї безпроцентового кредиту звернула вже увагу також наша кооперативна преса. Інж. І. Ольховий у статті в „Г. К. Часописі" з 14. березня називає ідеї безпроцентового кредиту **поважним суспільним рухом.** Але поважний він покищо тільки в наших сусідів. У нас він ще кволий і чекає на зрозуміння його ваги ширшим громадянством

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ПРОФ. А. КРЖИЖАНОВСЬКИЙ ПРО КОНВЕРЗІЮ ДЕРЖАВНИХ І САМОВРЯДНИХ ДОЛЯРОВИХ ПОЗИЧОК.

А. Кржижановський, який їздив до Америки, щоби в імені польського уряду переговорити з тамошніми посідачами польських позичок, помістив у „Часі" передову, в якій дотеперішні заходи називає **фрагментом акції,** закроєної куди ширше. Дійшло до тимчасового порозуміння — пише проф. А. К. між іншим. — Дотичить воно виключно долярових облігів. Не виключає і не пересуджує **остаточної конверзії** долярових облігів на золотові. Уряд згідно з деклараціями мін. скарбу в сенаті хоче звернутися щодо цього до Законодатних Палат за повновластями. Фінансова операція в Нюйорку є тільки фрагментом акції, якої значіння можна буде оцінити щойно тоді, коли питання тутешніх долярових облігів буде розвязане, бо від цього залежить дальший хід справи.

Колиб конверзія не була відповідно швидко або була невідповідно переведена, то наслідки булиб дуже лихі. Це зміцнилоб тенденції для контрабанди золотих за кордон і тезавризації золота, валют і девіз. Також позбавилоб охоти купувати нові державні обліги, впливаючи негативно на задуману урядом інвестиційну акцію.

ЗА ГОСПОДАРСЬКЕ ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНСТВА.

Недавно появилася вістка в „Прагер Пресе", що в вищих клясах середніх шкіл ЧСР буде заведене обовязкове навчання економії і що переводять там тепер анкету дотично матеріялу навчання. його методів, тощо.

В Польщі теж щораз частіше лунають голоси за тим, щоби громадян виховувати господарсько вже в школі. „Кур'єр Поранни" з 14. ц. м. нарікає, що Польща під оглядом господарського освідомлення громадян жахливо занедбана. Наслідки цього такі, що маючи величезне політичне значіння як держава, в ділянці господарській чи фінансовій Польщу як контрагента легковажать. Польща не має власних методів господарського ділання, не витворила окресленого типу господарської цивілізації, не вибороли собі належного місця на світовому ринку. Вивозить сирівці. Чужинці приїзджають до Польщі, щоби її вчити працювати. Нема людей, що вмілиб думати економічними категоріями. „На політехніках і в рільничих академіях економічні справи трактовані, як більше чи менше непотрібний додаток. В університетах замісць творити нові катедри економії, редуковані є дотеперішні. В середньому шкільництві госп. справи, як цілість, не мають місця. Обговорюють їх у найкращому разі фрагментарично на лекціях інших предметів".

Це мститься — пише „К. П." — в публичному житті. Люди, що не мають елементарного знання з економії, виконують часто відповідальні функції в господарському житті. Чи можна уявити собі лікаря, який легковажив би досвіди Лістера чи Пастера, або архітекта, який будував би доми, не знаючи нічого про витрималість матеріялів? Концентруючи тепер увагу на фінансово-господарських справах, Польща мусить подбати про господарське освідомлення громадянства.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ПИТАННЯ КОНЮНКТУРАЛЬНИХ ПУНКТІВ.

В. Британія переживає тепер час доброї конюнктури. Продукція, обороти і стан затруднення перейшли вже продукцію, обороти і стан затруднення з рр. 1927-30, себто відому „проспериті" в загально-світовому масштабі. І тепер, коли ще скрізь у світі думають про вищий щабель конюнктури та про те, як позбутися решток кризи, в Англії тривожаться вже майбутньою кризою, яку передбачують на основі права конюнктуральних циклів. Щоправда — прихильники урядової інтервенції в господарстві заперечують, немов би то істнувало непорушне право регулярного зросту й упадку конюнктури, себто право циклів. Вони обстоюють думку, що зниження депресії в економіці є тільки проявом безпорядку в господарській політиці. Та цим думкам суперечать досліди англійських вчених. Як читаємо в „Ц. Ґазеті Гандльовій" — проф. Мак Ґреґор доказує на основі своїх дослідів, які відносились до рр. 1865—1909, що пересічно циклю є 8 років. Війна загальмувала нормальний хід подій. Та в нормальному господарському розвою в рамцях лібералізму, **циклі є реальним явищем.** Щоправда — людська інтервенція може їх продовжувати або скорочувати, проте вони залишаться дійсністю так довго, поки сучасна господарська система пануватиме на більших просторах світа.

СВІТОВА ВИСТАВА В ПАРИЖІ І „ПРОЛЕТАРСЬКА АМБІЦІЯ".

Наслідки нової економічної політики Блюма (в скороченні називає її дехто з большевицька „неп-ом") появились дуже швидко. Ситуація фр. франка на світових біржах покращала, запаси золота не тільки не меншають, але починають більшати, субскрибція внутрішньої позички пройшла з блескучим успіхом. Тепер увага французів звернена на успіх світової вистави в Парижі, що має початись 1. травня ц. р. і має принести Франції великі „бариші", обчислювані в міліярди (напр. б. премієр Флянден преліміную дохід на 4 міліярди фр.).

Чи вистава дійсно буде готова до 1. травня?

Це питання стояло ще недавно дуже гостро. На терені вистави витворились конфлікти між професійними союзами і патронатськими організаціями. Премієр Блюм уважав навіть відповідним особисто інтервеніювати, апелюючи до пролетарської свідомости робітників. Промову Блюма з 11. лютого проф. союзи використали для гасла: Точне відчинення вистави 1. травня є частиною боротьби робітників і людового фронту за працю і мир! Ми мусимо цю боротьбу виграти!" Підбита пролетарська амбіція і запевнення, що робітники, занятії при виставі (їх є поверх 10.000), не вернуть до безробіття, а будуть затруднені при публичних роботах, зробили своє. Робітники працюють пильно побудням, неділям і святам і виставові обєкти ростуть із дня на день.

—o—

З нашої кооперації.

СТАРАННЯ ЗА РІЛЬНИЧУ БЕКОНАРНЮ.

„Господ. Кооп. Часопис" ч. 12. поміщує у тій справі таку нотатку:

„Окрім двох державних беконарень всі беконарні в Польщі це приватні підприємства, на які рільники, доставці безрог, не мають ніякого впливу. Задля того президія і дирекція „Центросоюзу" звернулася вже перед кількома місяцями до провідника львівської Рільничої Палати з внеском, щоби Палата й добровільні рільничі організації виступили з домаганням до влади, щоби принайменше одна беконарня на території львівської Рільничої Палати стала рільничою.

Як довідуємося, цей постулят починає тепер здійснюватися. Заступники Рільничої Палати відбули в цій справі 11. ц. м. нараду з віцеміністром скарбу Моравським, а 12. ц. м. делегація львівських рільничих організацій (в якій брали участь також п. В. Мудрий та дир. РСУК О. Луцький) представила це домагання міністрові промислу і торговлі Романові. В найблизчих днях відбудеться нарада в цій самій справі з міністром рільництва.

Коли вислідом цих інтервенцій буде засаднича згода влади на цей постулят, тоді організаційний комітет, в якім українське рільництво заступатиме „Сільський Господар", як централя українських годівельних секцій, установить правно-організаційну форму цієї беконарні. Її осідком був би Львів".

—o—

Новини економічної літератури.

Туган-Барановський — КООПЕРАЦІЯ, ЇЇ ПРИРОДА ТА МЕТА. Друге видання. Текст зредагував і новішими даними доповнив д-р К. Коберський. З портретом автора. Львів, РСУК, 1936, 8°, ст. 144.

Названа книжка автора, европейської міри економіста, глибокого знавця і теоретика кооперації, виходить оце в другому виданні під ред. К. Коберського. Вона повинна звернути на себе особливу увагу українського громадянства, а зокрема діячів нашого господарського відродження не лише своїми внутрішніми прикметами: глибиною аналізи, ясністю викладу, прозорістю системи й пляну, простотою стилю, силою переконань автора і його віри у високу і тривалу мету кооперації. Книжка М. І. Туган-Барановського ще й тому має бути дорога кожному українцеві-кооператорові, що серед безлічі його творів високого наукового рівня, що ввійшли як тривалий здобуток у світову науку, вона належить до тих нечисленних, що первісно появилися в українській мові і в московській мові є невідомі.

Перше видання „Кооперації" М. І. Туган-Барановського, що вийшло накладом „Дніпросоюзу" у Києві в 1918 році, давно вже вичерпане. У новому виданні деякі перестарілі, головно фактичні (цифрові) дані щодо матеріяльних осягів кооперації заступлено найновішими, з повоєнної доби. Взято під увагу теж і новіші теоретичні здобутки кооперативного та економічного знання за останнє двацятьліття від появи першого видання, на що звертають увагу читачів редакційні завваги до дотичних місць в тексті. Отож читач має змогу познайомитися з поглядами автора та скоригувати їх відповідно до новіших осягів науки.

Вкінці книжки редактор додав короткий нарис розвитку української кооперації на Наддніпрянщині та в Галичині.

Книжка видана на гарному папері і солідно. Ціна (2.— зол. з пересилкою 2.50 зол.), при великім обємі книжки, дуже низька.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Найдивніша людина Стокгольму.

При вул. Командора у Стокгольмі міститься невелика крамниця із споживчими товарами. Має вона тільки один вхід і немає ніяких світляних реклям. Кожного, хто зайде до цієї крамниці купити фунт сира або ковбаси, обслуговує сам власник Андерс Сандрев. Має він приблизно 50 літ, низький, лисий і завжди привітливо усміхнений. З безмежною терпеливістю пакує він шпротки в торбинку, згинається, щоб видобути з під лади дві пляшки пільзнера і подати клієнтові. Так працює він цілий тиждень до 7-ої години вечора.

Міліонер.

В 7-ій год. вечором замикає купець Сандрев свою крамницю. Сам замикає віконниці і спускає ролети. Відтак сідає на свій ровер і їде до кіна „Метрополь". За чверть години стоїть він уже в передсінку кіна і передирає кінові контрольні купони білетів. Одначе Андерс Сандрев має ще інші діла. Бо може також таке трапитися, що в кухні великого ресторану „Атлянтік" смажить він гуску, що її приніс зі своєї крамниці. Ресторан „Атлянтік" є його власністю. І ресторан Фореста. Ще й до цього кіно „Метрополь". Крім того ще інших одинацять стокгольмських кін. Два кіна є ще в будові. На сто стокгольмських кін має Сандрев 12 найкращих кін, які мажуть помістити разом 7.000 глядачів. Увечорі їде він своїм ровером від кіна до кіна і збирає денні впливи. Кіна дають пересічно 50 тисяч корон денно. До цього приходить ще кругло 10 тисяч корон із ресторанів і сто корон із крамниці, якій Сандрев присвячує найбільше часу.

Він не їздив ще автом, зате кожного тижня оглядає 50 фільм, щоб вибрати найкращі для своїх кін. Свою відпустку перебув він у кухнях париських ресторанів. Одного разу перебув він три дні у пральні і прав білля. По трьох днях заявив:

— Кілько мені належиться? Трицять франків? А кілько коштує машина до прання білля? Пять тисяч франків? Отже добре, дістанете від мене ще 4.970 франків і я забираю машину негайно зі собою.

Власник пральні остовпів на таку ненадійну пропозицію.

Стокгольмців він уже не дивує. Вони знають Сандрева. Перед трицяти роками перебрав він свою крамницю від батька, пред 10 роками винаймав уже одно кіно, а пред 5 роками мав уже шість кін. Небаром матиме 14 кін.

Таким чином став Сандрев кіновим королем Стокгольму. А у вересні купила Гарбо в нього вудженого оселедця. Вона не знала Сандрева. Але він її пізнав.

— Оселедець знаменитий. Крім того ви граєте у моїх пятьох кінах у премієрі. Але такого доброго оселедця я вже давно не мав.

Від кіна до кіна.

У ті вечорі коли його кіна дають премієри, їздить Сандрев своїм ровером від кіна до кіна. За ним їде десять порожніх авт. Коли в якімнебудь кіні товпляться люди при вході, бере їх на авто і везе до іншого свого кіна, яке грає ту саму програму. При собі має він завжди кілька коробок цукорків і продає їх при кожній нагоді. Одного вечора є він білетером у Метрополі, продавцем програмок в Асторії, перекупнем чоколяди у Роксі, возьним у Карльтоні, заповідачем програми у варієте в Ерінсбергу, гардеробяним у Вікторії, помічником оператора в Оріоні, і носієм реклям у Роялі... Вечір втікає йому дуже швидко. Найкращими клієнтами Сандрева є ті, що його не знають. Одного разу прийшла якась стара англійка. Вона почала крутити носом на всі сорти сира, також шведський хліб їй не припав до смаку. Стокгольм — на її думку — також нічого не варта. Навіть добрих кін нема.

Сандрев сказав:

— Є 12 добрих кін і всі є моєю власністю. Можу вам зараз продати білет до льожі.

—o—

Американська рекляма.

Поїзд, що заїхав був на голівудський двірець, пристанувши та відсапнувши трохи погнав далі, залишаючи на пероні молоду дівчину, що мала кілька валіз із собою та багатого дядька, священника в Шкотії.

Вона була дуже вродлива і саме те було причиною, що ніхто не звернув на неї уваги. Гарна, а то й дуже гарна жінка у Голівуді явище таке буденне, що ніхто ним не цікавиться. Радше вже звернулиб увагу на погану. Кілька днів за порядком можна було побачити її в товпі статисток, у довгій черзі по ждальнях ріжних виробництв та в директорських кабінетах, де вона старалася добути ангажман. Та завжди відправляли її з нічим. Казали підождати, дякували або просто нечемно збували: „не треба, та й годі!"

Вкінці вичерпався скромний запас долярових банкнотів; не стало навіть на малу кімнату у підрядному готелі. Молода дівчина покинула надії, директорські кабінети та ждальні в ателіє.

За кілька днів прохожі в Голівуді мали нагоду оглядати цікаву рекляму. В люксусовому авті, яке їхало дуже поволи сиділа пристійна жінка, а над її головою виднів напис: „Галльо! Дивіться на моє лице! Ось наслідки чудесного крему О'Кей!" Коли було уважніше приглянутися до лиця, можна було запримітити, що одна половина була густо засіяна прищами та веснянками, а друга ніжно-біла, наче алябастер. Вмить стала вона геройкою дня. Часописи вміщували великого розміру знимки живого манекіна, та могли надивуватись, чому то молода жінка не скористала в цілости із чудотворного крему та не вилічить ще й другої половини лиця, щоб відтак вступити до фільми.

Згодом зробили їй пропозицію заграти у фільмі „Кохання і цера", відтак прийшла любовна оферта якогось багатого промисловця, а далі слава нової зірки на овиді голівудського Олімпу.

Якомусь репортерові вдалося добитись до неприступної сестріниці шотляндського священника, прохаючи кілька слів інтерву.

— Невже справді той крем такий чудесний? — питав журналіст.

— Очевидно!

— І поміг вам?

— Врятував мені життя.

— Що ви кажете?!

— А так. Подумайте тільки: я просто гинула з голоду, коли запропонували мені ту посаду".

— Але чи сам засіб, значить крем, добрий?

— Кажу вам: чудесний. Платили мені два доляри денно.

— Я не про те. Питаюсь чи ті хемічні...

— Егеж, відтак підвищили мені до трьох долярів та заплатили окремого фризієра.

— Алеж я хотів знати, чи заки ви почали мастити собі лице тим кремом, мали ви ціле лице поприщене та веснянкувате?

Акторка здивувалась та відповіла переконливо:

— Ніколи у світі. Коли я давніше не вживала того крему, то взагалі не мала ні прищів ні веснянок. Вони виступили на лиці щойно від того крему!...

Рейд Амелії Ергард.

Всі приготування до сензаційного рейду Амелії Ергард закінчились. „Леді Ліндi", як загально називають цю летунку американські часописи, хоче цим разом облетіти земну кулю вздовж рівника в найкоротшому часі, менше як у 15 днях. Її попередники відбували ту трасу етапами в 75 днях.

Приготування до лету.

Амелія Ергард приготовлювалась до рейду майже цілий рік. Простудіювала трасу лету на підставі спеціяльних карт, поробила запаси поживи, бензини й частин мотору. Все це умістила в 30 точках земного ґльобу, вздовж своєї траси.

„Леді Лінді" летить на звичайному американському апараті на 10 пасажирів. На літаку буде й радіостація зі засягом 3.000 кільометрів.

Пожива.

Летунка бере зі собою досить великий запас поживи, головно буліону й шоколяду в гарячих термосах, мясні консерви, масло, бляшанки конденсованого молока й т. п.

Крім цього на літаку буде кавчуковий човен, що його можна буде в даній хвилині наповнити повітрям, якщоб зайшла потреба спуститись з літака на воду; револьвер до світляних знаків; топір, лопата, ножики, спеціяльне взуття на пустиню і т. п. речі.

Товариші „Леді Лінді".

Залога літака складатиметься з Амелії Ергард, капітана Меннінга, техніка Поля Мануа і другого летуна Нунена. Залога буде постійно малити. Нунен покине літак на Гонолюлю, капітан Меннінґ по перелеті крізь Тихий Океан, а Поль Ману по двох третих траси. В цей спосіб вдала летунка закінчить лет сама.

—o—

Із срібного екрану.

ЖИТТЯ І ПАРТНЕРИ ҐРЕТИ ҐАРБО.

Початок карієри Грети Гарбо припадає на 1924 рік. Грета, що тоді носила назвище Густафзон, була продавчицею в одному великому складі жіночих капелюхів у шведській місцевості Горсґетен. За лядою, за цілими стиртами моделів і перед цілим рядом вередливих клієнток плило нецікаве й одноманітне життя Ґрети, яка небаром мала стати найславнішою жінкою в цілому світі.

Колишній капітан фронтових військ, що був реалізатором короткометражових, реклямових фільм, на доручення складу капелюхів на Горсґетен, в якому працювала Грета Гарбо, мав накрутити велику пропаґандивну фільму-рекляму. Грета заграла в ній свою першу ролю: модельки. Згодом слідував справжній дебют: у виробництві „Сведіш-Біограф" викінчили фільму „Ґеста Берлінґ", у якій Грета заграла заголовну ролю.

Від того часу тринацять літ публика всіх країв світа захоплюється її грою, виглядом красою та чаром. За той час цілі десятки відомих імен найславніших слав екрану довше або коротше цікавили публику. Одначе в памяті залишилось досі тільки одно, назавжди славне імя: Грета Ґарбо.

Всі цікавилися її життям. Злобні розголошували ріжні, найбільш неправдоподібні та вигадані подробиці з її життя. Та певного не знали нічого, хіба те, що вдалось ствердити без ніякого сумніву: що вона самітна, що любилася нещасливо у свому кравні Морісові Штіллерові, що замикається у своїй білій віллі в Санта Моніка та що її ніколи не видно на ніякому „коктейль-парті".

Довга ліста її партнерів говорить сама за себе: Грета за час тринацяти літ стала славою. Ця слава триває і росте, як сама фільма. Вона стала синонімом кіна. В яскравому світлі юпітерів, на очах тисячів звеличників любилася в такт режисерського свистка, кидаючись в обійми щораз іншого мужчини. Помер уже вірний услужник королевої Христини, Джон Джільберт, Рамон Новарро, якого весь час уперто лучили з іменем Ґрети, не появиться більше на срібному полотні в забуття пішов Джон Берімур з фільми „Люди в готелі", Фредерік Мерч з „Анни Кареніни" грає тепер з іншими партнерками, а Клерк Гейбл з „Сюзанне Лено" теж уже не виступає з Гретою. І так проминуло біля неї багато інших.

Найновішим її партнером став Роберт Тейльор, найвродливіший коханець екрану, у фільмі „Камелійова Дама". Відтак Шарль Боає заграє у фільмі „Мадам Валевська" із Гретою ролю Наполеона. Згодом прийде знову хтось інший...

І так невідомо доки, бо фільма життя Ґрети Ґарбо далеко ще нескінчена.

ВЕСЕЛЕ.

ПЕРЕМОГА СОНЦЯ НАД ЗМІЄМ.

Один подорожник побачив в Африці двох дикунів, які грали в кістки. Гра була доволі складна і довга. На голові одного дикуна була прикраса — сонце, а в другого змій.

Подорожник задержався і почав приглядатись:

— Скорше, скорше!... Ще потиснись!... Сонце переможе! Доганяє... Славно!.. Ні, змий переганяє! Славно! Сонце не давайся! Ще раз так! Гак! Перемога! Ну слава Богу перемога. Гратулюю тобі сонце! Перемогу осягнув той, хто на неї заслужив і кому вона з природи належиться.

Дикун зі сонцем облизався і усміхнувся:

— Блідолиций мій брате! Ми побачили тебе з далека і стали грати за тебе, кому ти достанешся Переміг я, значить я тебе зім!...

Зацікавлення молоді народнім мистецтвом.

ВЕЧІР НАРОДНЬОЇ НОШІ У ПЕРЕМИШЛІ.

Дня 6. березня ц. р. відбувся в українській приватній гімназії в Перемишлі при Дівочім Інституті у Перемишлі заходом краєзнавчого кружка вдатний вечір показу народньої ноші. Велику працю у підготову цього вечора вложила опікунка гуртка проф. Стельмахів, якій радо допомагало ще декілька осіб з учительського збору. Давно вже проектована імпреза діждалася свого завершення і дала перемиській громаді щось нове. Тому вона приняла її з правдивим зрозумінням. І що найважніше й найцінніше — ця імпреза причинилась до вияву енергії й організованости в поодиноких учениць (мпр. голова кружка учен. Даниляк) і в тих, що прибрались у прибрану собою ношу. Придивившись зблизька, могла молодь пізнати красу і мистецьку вартість народньої ноші. Слід памятати, що збірка ноші з околиць Перемишля звязана з великими труднощами, бо околиця цього міста, знищена війною, зберегла лише сліди давньої ноші. Лише Торки звертають загальну увагу своїм гарним виглядом одіння. Зате перехований стрій у музею „Стривігор" у Черневи (Мостищина) був зразком, як то давніше виглядали українські селянки з цілою гідністю „газдині" і громадянки.

З дальших околиць була заступлена оригінальна ноша з Полісся, Волині, Покуття, Гуцульщини, Бойківщини і Лемківщини. З поодиноких картин дуже гарно вийшли співи щедрівок. Перед хатою, на зимовім тлі краєвиду, з великою звіздою гурток колядників закінчив співи складаючи побажання газдині (у лемківськім говорі). Друга картина приковувала увагу всіх своєю ріжноманітністю. Вечерниці з дівчатами при куделі, деякі прядуть, інші вишивають та одночасно оповідають перекази, подають загадки і співають. Вечір закінчився коротким, відповідним рефератом і поясненням показів всеї зібраної ноші.

Цей показ народнього мистецтва у Перемишлі мав уже перед собою давніше подібні імпрези. І так у 1930. р. уладила філія „Союзу Українок" одну з перших вистав старої селянської ноші з околиць Перемишля, з приватних збірок народнього мистецтва з дальших околиць, передовсім вишивок та їх доцільне пристосування в домашнім уладженні (кімната, килими і т. і.). Це дало змогу цій частині перемиської громади, яка не має нагоди пізнати з автопсії краси народнього мистецтва, або не вміє оцінити цієї краси, оглянути тепер скарби нашої народньої культури і нею захоплюватись. Опісля в 1934. р. уладила українська державна жіноча семинарія дуже цікавий „дівич-вечір" для якого учениці призбирали з найближчої околиці оригінальні побутові звичаї і прегарно виведеними співами захопили глядачів. Це все дає надію, що молодь може досліджувати прецікаву ділянку нашої культури — етнографію і це зацікавлення поширити у найширші кола нашої суспільности.

Безперечно, що кожний мандрівник захоплювався не лише красою краєвидів, але звертав теж увагу і на людей, які цю землю замешкують. Підглядав їх життя і вияви їх артистичних здібностей чи то у формі співу, будівництва, ноші і т. д. І запримітивши цю їх своєрідну красу, досліджував дальше в музеях, книжках, або утревалював її в рисунках, світлинах і т. д. Одначе щойно Жіночий Конгрес „Союзу Українок" у Станиславові і уладжений вечір ноші зібрав велику скількість зразків народнього мистецтва та велику ріжноманітність. Одночасно виявив спільну мистецьку мову для цілої української території, що цього ніколи не забудуть учасниці конгресу. Продовження цих імпрез Народнім Мистецтвом у Львові, що збирає кожного року цікавіші зразки народнього мистецтва є великим досягненням в цій ділянці. Знову вечорі ноші в інших містах дають змогу ширшим кругам нашої суспільности оцінити культурну вартість цієї ділянки народнього мистецтва і це мистецтво плекати далі та зберігти його найкращі зразки в музеях. Але це мусить зробити молодь.

Двоока.

Загальні Збори філії „С. Г." у Львові.

В пятницю 19. ц. м. відбулися в салі „Української Бесіди" у Львові Загальні Збори філії „Сільського Господаря" львівського повіту. Ще ніколи збори львівської філії „С. Г." не були такі цікаві, як цьогорічні, бо вони виявили, що нарешті вдалося притягнути наше селянство Львівщини до своєї станової організації і поставити саму працю філії на правильний шлях. Безперечно головна в цьому заслуга двох інженірів-агрономів, ветер. лікаря, інструктора ХВМ. та інструкторки секції сільських господинь, що працюють інтенсивно над зорганізуванням та піднесенням хліборобської культури в районі львівської філії „С. Г.".

Збори відкрив в год. 10.50 передполуднем голова філії „С. Г." **о. Т. Ковалюк** і привитав членів, представників установ та влади: старосту львівського повіту Замечніка та інсп. Щепанського з повітового виділу. Новий староста підкреслив у своїй промові, що хоче, щоб у львівському повіті відбувалась гармонійна праця. Бажає, щоб українське селянство двигнулось на вищий рівень культурного господарського життя та додав, що адміністраційна і самоуправна влада піде назустріч українському населенню у цих справах. По відчитанні протоколу з попередніх загальних зборів присутні довідались зі звітів **інж. агрон. Зеленого, д-ра Р. Лехицького, ветер. лікаря, інж. агр. Дучимінської та п-ні Домбчевської**, що в діловому році агрономи та інструктори відбули 444 поїздки на села. Філія „С. Г." має 65 кружків. При кружках С. Г. є 19 секцій ХВМ. та 10 секцій сільських господинь. Для передовиків ХВМ уладжено 2 курси, для господинь 16 курсів, а саме: 8 трикотарських, 6 куховарських, 2 вишивок і шиття. Уладжено теж один конкурс чистоти (Задвіря). Крім того відбулося 9 годівельно-ветеринарних курсів і два садівничі курси. В районі філії зрушено вже теж з мертвої точки справу поширення видань „С. Г." (книжок продано за 1.200 зол.) та сільсько-господарських часописів, а саме: „Сільського Господаря" (900 точних передплатників), органу „Хліборобського Вишколу Молоді" (270 точних передплатників) та „Українського Пасічника" (27 точних передплатників). Наладнується теж справа годівельної ділянки та контролі молочности. Ветеринарійний лікар у своїх постійних поїздках на села звертав увагу на гігієнічно-санітарні умовини районових молочарень (є тепер уже 9!) та збірень (є 33!), що доставляють повне молоко до „Маслосоюзу". Ці гігієнічно-санітарні умовини наладнані зовсім згідно з вимогами молочарського закону. Далі при всіх збірнях зорганізовано добровільний допомоговий фонд, з якого виплачують селянам допомоги за впавшу або дорізану худобу. В діловому році було хорих 470 штук худоби, з яких згинуло або дорізано 45 штук. За них дістали селяни з допомогового фонду понад 5.000 зол. Нині доконче вже треба заангажувати ще одного лікаря ветеринара, бо один не може вже дати собі ради. Одначе все розбивається об недостачу фондів, бо філія не дістає майже субвенцій. Бо чи це не сором що в діловому році філія дістала лише 100 зол. субвенції від повітового виділу, тоді, як буджет цієї львівської самоуправної установи на 1936/37 перевищав 36.000 зол. (а на 1937/38 р. підскочив уже понад 45.000 зол.!). Не завадить ще підкреслити, що філія дістала 150 зол. „субвенції", але не грішми, лише в натурі (яйцями) від Хліборобської Палати у Львові. Тому не диво, що підчас дискусії майже всі промовці дуже гостро осудили таку політику повітового виділу. Тому теж грошевий оборот філії замикається цифрою 3.679 зол. 33 сот., на щастя не лише без дефіциту, але ще із малесенькою надвишкою в сумі 32.10 зол. Ця надвишка — як влучно підкреслив ревізор **М. Козланюк** складаючи звіт від контрольної комісії — є дійсно символічна, бо доказує силу живучости станової організації українського селянства. Звіти та дискусія виявили теж ще таку аномалію, як слабу участь жіноцтва у кружках „С. Г.", що є мабуть наслідком нездорової боротьби між „С. У." і „С. Г.".

По оживленій дискусії збори одноголосно признали абсолюторію уступаючій Раді. Опісля на внесок голови комісії-матки інж. Голода збори вибрали нову Раду в такому складі: **о. Т. Ковалюк**, голова; рев. **Грабар** — заст. голови; дир. **Лисий** — секретар; дир. **Фур** — скарбник; члени: дир. **Троць**, **о. Ганас** і дир. **Ковальський**. До контрольної комісії ввійшли: рев. **М. Козланюк**, п. **Тютько** і сел. **І. Палюх**.

Зборами проводив увесь час голова **о. Т. Ковалюк**, секретарювала інж. агр. **Л. Колтонюківна**.

НОВИНКИ.

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **Скрипковий вечір Лесі Деркач** (кляса проф. Москвичева) відбудеться в неділю 21. березня год. 7. веч. в Малій Салі. В програмі твори Бетовена, Віотті, Бацціні, Губая, Венявського. При фортепіяні проф. Меланія Байлова. Вступ за програмкою. 440

— **Поштова агенція** буде урухомлена з днем 22. березня ц. р. в Брухналі, яворівського повіту.

— **Вистава „Сербина“**, драми Івана Тобилевича, з причин незалежних від Робітничого Театру відбудеться не 23. ц. м., але щойно 16. квітня ц. р.

— **Львівський Український Народній Театр під дир. П. Сороки.** Довідуємося, що артист П. Сорока по одержанні театральної концесії на Львівське Воєвідство зорганізував трупу і з початком квітня виїздить на провінцію. В репертуарі виключно українські песи і песи українських авторів. Побіч народнього репертуару виставить театр оперету Воробкевича „Золотий Мопс“, Лужницького-Балтаровича „Жабуриння“, Р. Сливки „Соловки“, Коренчевського „Сестра Ева“. Постійна адреса Театру: Львів, пл. Юра 4.

— **Комунікат Української Студентської Громади в Познані.** Просимо всіх б. голов У. С. Г. в Познані надіслати нам свої знимки з підписами й датами урядування. Просимо теж усіх наших б. членів присилати нам по змозі всякі знимки з життя Громади від її заснування з датами та поясненнями, щоб ми могли зібрати матеріял до відповідних альбомів. Адреса: Українська Студ. Громада, Познань 3., п. скр. 1013.

— **Арештування п.Ст. Федака.** Поліція в Журавні арештувала Стефана Ярослава Федака, управителя молочарні в Журавні, під закидом протидержавної діяльности. Свого часу він був засуджений на чотири роки вязниці за те, що 1921. р. стріляв у Львові до самоходу, яким їхав тодішній воєвода з марш. Пілсудським. Відсидівши кару, Федак виїхав на студії за кордон, перед кількома роками приїхав до краю, де від двох літ працював у районовій молочарні в Журавні як її керманич.

— **Арештували 90 комуністів.** Львівська поліція перевела в ріжних домах, де мешкають комуністи, ревізії й арештувала 90 осіб, яким закидують комуністичну діяльність. Між арештованими переважають жиди з вулиць Краківської, Жовківської, Сонішної та з Клепарова.

— **Люкс-торпеда до Заліщик.** На днях до Заліщик приїхав на пробу новий потяг „Люкс-торпеда“ з урядовою комісією. Тому, що проба вдалася, рішено від 15. травня ввести на лінії Львів-Тернопіль-Заліщики правильний рух цих потягів, що їдуть зі швидкістю 90 км. на годину. Торпеда має 81 місць, ціна білетів рівняється ціні білетів на звичайних поспішних потягах з незначною доплатою за місця резервовані.

— **Рідношкільна молодь Шевченкові.** Концерт, що його влаштовано вчора силами рідношкільної молоді в честь Т. Шевченка у Львові, залишиться на довго в милих споминах численної публики, як і самих виконавців. Уперше молодь усіх шкіл Р. Ш., вселюдніх і середніх, збірним зусиллям віддала поклін Кобзареві і в ріжних мистецьких формах звеличала його ґеній. Всі продукції, вокальні чи інструментальні, стояли на поважному артистичному рівні і були великою насолодою для слухачів. Гарно співали діточі хори вселюдніх шкіл ім. Т. Шевченка, Б. Грінченка, кор. Данила і кн. Льва, а жіночий учениць гімназії ім. Кокорудзів принесе неабияку честь свому диригентові. З деклямацій найсильніше враження зробив виступ п-ни Миросі Дрогомирецької, що виявила справжній деклкматорський талант. Гарно вивязалися зі своїх роль учениці вселюдної школи ім. Грінченка у сценічній картині Черкасенка „Як Тарас ходив до залізних стовпів“. Хори вели проф. Гривнецький, В. Манько і Г. Терлецький. Надіємось, що спільне шанування памяти Кобзаря львівською рідношкільною молодю увійде в традицію.

— **Виселили знад кордону.** Збараське староство на основі закону про охорону державних границь виселило із села Гнилиць Вел. 22-літнього Василя Трача зпід прикордонної полоси на 3 роки. Трач небезпечний був тим, що за ОУН сидів у вязниці 4 роки і перед кількома тижнями вернувся додому. Крім того виселено 27-літнього Осипа Осадцу.

— **Стан води на Стрию та Опорі.** Рівень води в ріці Стрию піднісся на 190 цм. понад нормальний. На Опорі вода піднеслася на 116 цм. Покищо повінь не грозить.

— **Напад на греко-кат. священика.** До мешкання гр.-кат. священика Павля в Лечівці пов. Долина вдерлося чотирьох замаскованих і озброєних у карабіни бандитів, які стероризували священика і зажадали видачі грошей. Священик підняв крик і напасники втікли. Досі не устійнили чи злочинці забрали щонебудь зі собою.

— **Знову ошуканство при помочі коперти.** П. Катерина Венцковська зміняла в Банку Польському у Львові 10 долярів на польські золоті. Коли вийшла з банкового будинку, приступила до неї якась незнана жінка і сказала, що в недалекій брамі чекає один пан, який зміняє їй 50 зол. знову на доляри, причому вона заробить. П. Венцковська повірила, дала незнайомому 50 зол., які він вложив до коперти і звернув їй. З копертою звелів їй піти на другий поверх, де дістане доляри. Коли п. В. прибула на другий поверх, переконалася, що нікого там нема, а в коперті знайшла замісць своїх грошей порізану ґазету. Тимчасом ошуканці втікли.

— **Судовий урядовець на лаві обвинувачених.** Перед трибуналом карного суду у Львові стане сьогодні Франц Малец, б. урядовець городського суду в Щирці, за те, що в ночі з 9. на 10. вересня м. р. отворив залізну касу при помочі підробленого ключа і присвоїв собі 704 зол. Крім того закидують йому, що намовляв протоколянта Ст. Гайдуна до фальшивих зізнань.

— **Арештували директора бровару.** З наказу прокуратора окружного суду в Стрию арештовано посесора і директора бровару д-ра Колішера в Меденичах, Мечислава Остерзецера. Арештування стоїть у звязку з викриттям грошевих зловживань та інших справ, при чому надіються дальших арештовань.

— **Американська чума у Вильні?** На днях ствердили у Вильні випадок страшної недуги т. зв. „туляреми“ або т. зв. американської чуми, що має всякі признаки пошесної недуги. Є це мабуть перший випадок цієї недуги в Польщі.

— **Кістяк у кайданах.** Підчас будови огорожі для охорони лісних культур у Болеславі від Олькушом келецького повіту відкрили людський кістяк, якого ноги були сковані залізними кайданами. Коло кістяка найшли кілька мідяних старопольських монет. Кости поховали на цвинтарі в Болеславі, а кайдани віддали на переховування міській управі в Болеславі.

— **Канал Москва-Волга.** Московська „Правда“ повідомляє, що будова великого каналу Москва-Волга наближається до кінця. В дні 2. травня ц. р. мають до Москви приїхати перші кораблі з Волги. Щоб усунути тінь з цього великого діла, „Правда“ заперечує, буцімто до будови вжито тільки вязнів, мовлячи, що частина робітників походить з вільного найму. Тому що будова тревала без перерви цілий рік і то в ріжних атмосферичних умовинах, при роботах погибло безліч людей. Викопано 144 міліони кубічних метрів землі, з передбачених 148 міліонів. Бетонових робіт виконано 2.930.000 куб. метрів з передбачених 300 міліонів.

— **Безбожництво в Совітах заломилось.** Московська „Комсомольская Правда“ закликає до посилення акції безбожницьких організацій, бо церковні установи щораз більше розвивають свою діяльність і підчиняють своїм впливам не тільки старців і дорослих, але й молодь. В Пензі навіть молодь середніх і вищих шкіл ходить правильно до церкви і співає в церковних хорах, а безбожницькі організації заснітились. Часопис закликає комсомольські організації, щоб станули на поміч організаціям атеїстичним.

— **Жахлива катастрофа у школі.** У шкільному будинку в Ню-Льондоні (стейт Тексас) в північній Америці вибух котел у часі коли відбувалася наука і в школі находилося 1.500 дітей. Наслідком вибуху та пожежі згинуло коло 300 дітей. Ню Льондон це мала місцевість, положена в осередку богатого нафтового промислу. Шкільний будинок був незвичайно люксусовий і призначений для дітей інжинірів та робітників, занятих в місцевому нафтовому промислі. Після вибуху будинок станув у вогні, унеможливлюючи ратунок. Багато родин втратило в цьому катастрофальному випадку по кількоро дітей. Більшість жертв не скінчила ще 15 літ. Багато трупів згоріло на вуголь, так що родичі не пізнають своїх дітей.

— **Чому король Едвард уступив із престолу?** Сензацією дня в Льондоні є брошура двох редакторів „Дейлі Експрес“ під наголовком „До нього належало королівство“. Автори виступають дуже гостро проти премієра Болдуїна та архиепископа Кентербері. Вони пишуть, що б. король Едвард став жертвою інтриґ, при чому справа пані Сімпсон послужилаа тільки ворогам короля притокою, щоб усунути його з престола. Консервативні кола були невдоволені з того, що молодий монарх радо перебував серед молодих приятелів, з якими знався ще як кн. Уельсу,а а не з двірськими особистостями, які дійшли до почестей завдяки підтримці батька Едварда. Вони теж підбурювали постійно Церкву проти молодого короля. Сорок літ — читаємо — робилося пропаґанду князеві Уельсу, витворювалося серед англійського громадянства переконання про прикмети його характеру, щоби впродовж 10 днів всьому заперечити і все перечеркнути. Виступи міністра Болдуїна та архиепископа Кентербері не мають анальоґії в історії Англії.

—o—

Зі судової салі.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ ПРОТИ ЧЛЕНІВ СТРАЙКОВОГО КОМІТЕТУ.

В четвер зізнавали свідки, здебільша представники маґістрату. І так м. ін. інж. Бенедиктович, директор міських водопроводів ствердив, що страйк міських робітників у травні 1936. р. мав економічний характер. Далі зізнавав Плонський, начальник виділу маґістрату підкреслюючи, що студіює службову прагматику і схему платень. Св. Малько, інспектор маґістрату зізнавав, що брав участь у переговорах президії м. Львова з делеґацією союзу міських робітників. На його думку приняття вимог страйкарів обтяжилоб буджет міста на 3 до 4 міл. зол. Страйк міських робітників зліквідовано негайно після арештування членів страйкового комітету. Не пригадує собі, чи другого дня страйку президія м. Львова відмовилась переговорювати зі страйкарами, бо цю справу узгіднював президент м. Львова з воєводою. Св. Т. Клячинський, аспірант поліції не знає подробиць страйку. Знає лише, що страйк міських робітників вибухнув підчас страйку будівельних робітників, що ним кермували комуністи. По відчитанні карних карт прокуратор домагався гострого присуду для підсудних. Не заперечує права страйкувати, але не слід забувати, що міські робітники працюючи в заведеннях публичної ужиточности не можуть наражувати громадянства ні на матеріяльні ні на моральні шкоди. Вимог страйкарів не можна було виповнити, бо буджет м. Львова мусілиб обтяжити на 3 до 4 міл. зол. Прокуратор не сумнівається, що страйк мав політичний характер, щоб піддержати страйк будівельних робітників. З черги промовляло 6-ох оборонців аж до пізної ночі. Оборонці доказували, що страйк мав наскрізь економічний характер. Виказували, що ст. 223. і 224. к. з. не відносяться до страйку, бо він є леґальним засобом боротьби світа праці. Обор. д-р Шуманський не погоджується з твердженням, що кріваві події у квітні 1936. р. викликали покидьки суспільности. Покликується на заяву проф. Бартля у цій справі і каже, що це була майже революція. Саме ці події були виявом незорганізованої волі і тому такі трагічні своїми наслідками. Зате страйк міських робітників був зразковий саме тому, що був зорганізований. І тому ніхто з підсудних не повинен відповідати, бо вони виконали лише свій обовязок.

Суддя д-р Майковський оголосив присуд і засудив підсудних: 1) Лозінського на кару 7 мі-

заців, 2) Маліка на 6 місяців безоглядної вязниці; 3) Авдиковича на 4 міс., 4) Воcя на 2 м., 5) Гарлендера на 1 м., 6) Новіцького на 3 тижні, 7) Грабка, 8) Пицину, 9) Махальського, 10) Спачинського, 11) Овчаревича, 12) Ліпку, 13) Стернальського 14) Добровольського 15) Рубіновича, 16) Гузара, 17) Семеновича, 18) Стопу, 19 Брика, 20) Гвіздальського, 21) Рабовського і 22) Бавровича по одній тижні арешту.

В мотивах присуду суддя Майковський не заперечує права страйку як засобу економічної боротьби. Одначе страйк міських робітників покривається зі ст. 223. і 224. к. з., бо страйк мав характер плянової політичної акції і тому загрожував публичному ладові

ЗА ПОПЕРЕТИНАНІ ДРОТИ І РОЗКИНЕНІ ЛЕТЮЧКИ.

Дня 16. III. ц. р. відбулася перед окружним судом в Чорткові остання сесія лави присяглих, на якій осуджено карну справу проти Зенона Ільницького, ученика 6. кл. гімн. з Устя Єпископського, обвинуваченого за злочин державної зради з арт. 97. §. 1. кк. і провину з арт. 223 к. к.

На основі акту обвинувачення мав Зенон Ільницький бути членом ОУН і як такий протяв дня 19. IV. 1936. телефонічні дроти при почтовім уряді в Устю; опісля розкинув виконані власноручно летючки з написом: „Українська молодь, ставай до змагань з ворогами України! На голос сурми до бою!“

Обвинувачений заперечив приналежність до ОУН, зате признався, що протяв дроти і розкинув летючки. Боронився лише молодечим вибриком.

Прокуратор д-р Селім Боярський, спираючись на признаних фактах, старався виказати, що оборона обвинуваченого не заслуговує на віру, а домагався признання обвинуваченого винним обох закинених йому вчинків.

Оборонець д-р Володимир Електрович доказував, що нема найменшого доказу приналежности Ільницького до ОУН. А з огляду на те, що правдоподібно суди присяглих будуть скасовані у найближчому часі, оборонець, по представленні ролі і значіння громадянських судів у вимірі справедливости, попрощав при кінці своїх виводів іменем чортківських оборонців останню лаву присяглих.

По короткій нараді присяглі заперечили питання І. щодо держ. зради, зате затвердили питання ІІ. в напрямі провини з арт. 223. кк. Після того трибунал у складі: віцепрез. суду Тертіля як предсідника і суддів Шефернакера і Благути як вотантів засудив обвинуваченого на 1 рік вязниці, вчисляючи йому до кари відбутий вже слідчий арешт (9 місяців).

—o—

З кіна.

Кіно „Европа“: „Магнолія“.

(ет.) Дуже добра американська комедія з досконалими типами, превеселими окремими сценами, співом, танками та ревеляційним муринським хором. Це фільма з тих старих добрих часів, коли мандрівний театр ставав одинокою атракцією для американського містечка над рікою Міссіпі та коли знаменитий режисер міг особисто на сцені заступити всіх акторів, переповідаючи саму дію, коли не стало одного актора, із ще більшим успіхом, як це повелось би найкращому театральному ансамблеві. Недомагає тільки сам монтаж фільми, який місцями дещо нудний та банальний. Хоч це, як ми згадали, комедія, проте окремі епізоди такі зворушливі, що і прослезитись можна. Заголовну ролю грає Ірина Дюн із милим голосом та ще милішим усміхом.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ДВІ ВДАЧІ.

Живемо з нашими сусідами поруч стільки літ, набралися одні від других всіляких хиб чи прикмет, а все таки засадничі риси національного характеру ріжні.

Прийде біда — сусіди докупи, ми в розтіч.

— Чи не від татарських набігів датується воно?! — казав мені один знайомий.

— Як тільки заграва пожеж закровавила небо, як тільки пішла стоуста вістка: „Татари йдуть!“ наше село тікало в пущі та нетри. Кожний хапав що міг і закопував у землю, чи закривав ріщам, а сам або скривався в непролазних пущах, або в крайній потребі скакав у воду та дихав крізь дудку з очерету. Татари пройшли, дими уляглися і знов народ збігався докупи. Посумував, поридав день, два або й тиждень на пожарищі і знов брався за будову нових хат. І ось, не минув місяць, а вже „село на нашій Україні неначе писанка“.

— А сусіди? — питаю.

— Сусіди жили тоді переважно по містах, а як і на селі, то шляхоцьким порядком. Коли тільки грянула вістка про татарів — усі збігалися до замків та кляшторів і там перечікували аж ворожа навала перейде далі. Бувало часто, що гинули під румовищами, але ще частіше грубі мури і ковані брами спасали їх від тяжкої недолі. Ось тому — вважаєте — в них зитворилася риска: в біді до купи

— А ми?

— Ми, бачите, скорше в добрі шукаємо один одного.

Стільки мій знайомий...

Чи його пояснення правильне, чи ні — це неважне. Важніше, що само твердження правильне і кожного дня, кожної години, від коли наша память сягає, справджується в житті.

Про свою національну прикмету сусіди дуже добре знають і послуговуються нею при першій нагоді. Навіть коли нема фактичної біди, то витворюють враження біди. Спецами від цього є львівські ґазети плюс краківський „І. К. Ц.“.

Ось недавно розтрубіли на ввесь світ про страшну небезпеку корчення стану посідання. „І. К. Ц.“ представив біду так страшно, що 74 товариства рушило якстій до оборонного замку, відбиватися чим попало від смертельної загрози.

Оглянулись наші, де ця загроза для сусідів і... ніяк не можуть її доглянути. Зате побачили свою і то зблизька.

І вдарили в дзвони на сполох.

Пішов гомін по всьому краю, а тепер побачимо: може хоч трохи наша вдача змінилася!?

Галактіон Чіпка.

Дописи.

КОЛОМИЯ.

„Паливода“ Карпенка-Карого на шкільній сцені. Вечором 13. п. м. відіграла молодь VII. кляси державної (хлопячої) та приватної (дівочої) гімназії Р. Ш. названу комедію. Зміст: фантазійні жарти молодого пана графа — „паливоди“, які держаться на межі, де сходяться комічне з трагічним: вони можуть дуже легко перехилитися в трагіку і тільки завдяки доброму настроєві пана (який нагадує нам ославленого Каньовського) перехиляються в комедію: доля молодої сільської пари, що висить на слабкому волоску над безоднею, кінчиться весіллям. Комедія переносить глядача в далекі минулі часи кріпацтва й дає йому образець сільського побуту за часів панської самоволі. — Треба признати, що молоді адепти сценічного мистецтва під вироблюваною рукою режисера Ол. Скалозуба добре вивязалися зі свого завдання. Поза невеличкими промахами, яких трудно устерегтись дебютантам (мимовільні перерви в дальшогу та за часте міряння очима підлоги), комедію відіграно удачно. Деякі з них виказали чималий сценічний талант, як Ледачий (Гнатюк), Гавенда (Микитюк), граф (Парасюк), обидва жиди (Лудчак, Баран), Тютій (Шеремета), дід (Машак), з дівчат Палажка й Домця (Бійовська, Стадниченко) та обидві циганки (Олексюк, Мусянович). Одяги та сцена були дібрані дбайливо, так що вистава в цілому залишила миле враження.

Загальні збори чит. „Просвіти“ ім. М. Шашкевича відбулися 14. п. м. при доволі великому числі членів, майже самого молодого міщанства. З інтелігенції поза членами виділу було мало. Зі звідомлень виявилося, що праця в читальні відбувалася цього року з деякими перепонами — головно через недостачу власної домівки. Спільна домівка з Т-вом „Зоря“ виявилася непрактичною: одно т-во перешкаджало другому. Вкінці вдалося по довгих зоровoдах дістати окрему домівку з двох кімнат, в яких у першій ціле передполудне урядує „Міщанська Каса“; вечором обі кімнати займають члени. В першій приміщено радієвий апарат (уже виплачений), який лучить членів-слухачів з далеким світом. Праця в читальні після того, як придбано власну домівку, пішла жвавішим темпом: відбувалися реферати з дискусіями і без (може трохи за мало їх було, та це з тієї причини, що тяжко якось втягнути академічну молодь до річевих загально-освітніх рефератів), відбулися також три вистави й один концерт у 125-ліття народин патрона читальні (про них були у свій час замітки в пресі). Попри те відбувалося правильне читання часописів, а доволі гарна книгозбірня (понад 350 творів) обслуговувала потреби читачів. На жаль, їх було таки за мало. Товариське життя розвивалося теж на чайних вечорах і забавах з танцями. Зроблено пробу з самоосвітньою секцією; вона не вдалася, та є надія, що незабаром краще наладнається. В дискусії над звідомленням виділу піднесено потребу впоювання в членів почуття обовязковости, точности й пошани для старших (інж. Микитюк), приєднування до читальні нових членів передусім тих, що ходять самопас або блукають по чужих народній справі товариствах (В. Турянський), солідности у виконуванні принятих на себе роль у вок.-драмат. секції (Рогужинський), конечности брати участь у всіх відчитах і рефератах, які будуть відбуватися правильно в неділі й греко-католицькі свята з виїмком літніх місяців (дир. Бойчук), витворювання почуття родинної спільноти членів і такогож співжиття з іншими національними організаціями міщанства, як чит. „Просвіти“ ім. Шевченка і „Скала“ (Дм. Николишин). Після уділення абсолюторії вибрано новий виділ, до якого увійшли: Дм. Николишин — голова, члени: дир. Дм. Бойчук, Ст. Паландюк, Вол. Рогужинський, М. Запутовичівна, Вол. Стадниченківна, Вас. Ферлей; заступники: А. Ровенчуківна, М. Скрипнюк, В. Шевчук; контр. комісія: інж. Микитюк, М. Мацкевич, В. Турянський. Новий виділ після впорядкування справи домівки буде мати дещо облекшену працю і є надія, що вона поплине знову жвавішим темпом.

РІВНЕ.

З діяльности „Союзу Українок“ у Рівному. 14. м. м. відбувся відчит п. Ю. Шульгинової про французьку жінку. Перебуваючи довший час у Франції п. Шульгинова добре пізнала життя і завдання французької жінки, про яке так гарно і яскраво розповіла нам. 21. м. м. відбулася академія, присвячена Лесі Українці. Гимном С. У. розпочали академію. Реферат виголосила п. В. Мучинська, а О. Зброжеківна виголосила „Спомини“ про письменницю. Були деклямації і співи. Саля була переповнена членами. 28. м. м. сходини були присвячені Маркові Вовчкові. Широко опрацьований і глибокий змістом реферат виголосила голова С. У. п. Багриновська. Деклямації присвячені Маркові Вовчкові виголосили члени С. У. зі села Тютковичі Е. Батюківна, М. Мічуда і О. Денега. Членів Союзу Українок було повна саля. 7. м. м. Управа С. У. святкувала разом з курсантками урочисте закінчення куховарського курсу, який відбувся у Рівному та пройшов з повним успіхом і дав гарні висліди. Вишкіл перевела інструкторка „Сільського Господаря“ у Луцьку п. Кабайдівна. На закінчення курсу прибуло біля 200 осіб. В гарно удекорованій салі, понакривали столи, прикрасили квітами і наставили смачних страв. На свято завитав віцестароста Де-Берг. Члени і гості весело бавилися та зворушливо дякували своїй голові за її невпинну працю для українського жіноцтва. З подякою від українського громадянства виступив визначний місцевий громадянин п. Дзівак. Свято закінчилося відспіванням національного гимну всіма присутніми

ЛОДЗЬ

Концерт у честь Шевченка. Завдяки енергійному проводові теперішнього голови Відділу Українського Центрального Комітету в Лодзі, полковника Івана Нагнибіди, відбувся 14. березня п. р. концерт у 76-ті роковини смерти Шевченка з дуже багатою програмою, на яку зложилися крім вступного слова, виголошеного таки головою п. Нагнибідою, реферат п. В. Шкурата, котрий не жалуючи ні труду ні коштів, прибував до нас з Перемишля на кожний заклик. Під дириґентурою п. Яроцького відспівав мужеський хор кілька пісень, переплітаних деклямаціями дівчаток, з котрих донечка пп. Давидовичів, миленька Татіяночка, віддеклямувала дуже вдатно: „Поклін Кобзареві“, за що її публика, що битком заповнила салю ІМСА, нагородила гучними оплесками. Гарно випав дует „Де ти бродиш...“, виконаний пп. Радченком і Немоловським та сольові пісні п. Радченка, Немоловського й Мельника. Прегарною точкою свята було сольо п. Яримовичевої „Думи мої, думи мої“, відспіване з великим чуттям. Велика вдячність належиться п. Шандрушкевичевій за фортепіянову гру та за акомпаніямент при всіх вище наведених співах. — Академію попередила панахида, що її в українській мові відправив священик Борецький (в асисті свящ. Струк-Струкова і дякона Кузмин-Полянського), виголошуючи незвичайно гарну й патріотичну проповідь, тісно достосовану до хвилини

Спортові новинки.

Перемога „Довбуша“. Українське Спорт. Т-во „Довбуш“ у Чернівцях зачало весняний сезон 14. п. м. приятельською грою із жид. спорт. товариством „Борохов“. Довбуш переміг 3:0.

Дня 4. квітня є перший ліговий матч Довбуша з рум. спорт. клюбом „Чітатя Сучеяни“.

Катастрофальна поразка канадійців. Канадійська гаківкова дружина Кімберлейські Динамітери грала знову в Вімблей Люн і програла у катастрофальнім відношенні 2:11. Такої жахливої поразки ще ніодна канадійська дружина не мала в Европі на своїм конті

Нові книжки й журнали.

Я. Косовський: Село Черниxів тернопільського повіту. Події та життя села — описані на основі старих паміток, уривків давної хроніки села, парохіяльних метрик, народніх переказів та очевидців подій села. Накладом чит. „Просвіти“ в Черниxові. Ст. 100. ф. 16°.

Театри.

Український Театр Й. Стадника.

БОЛОЧІВ:
Неділя, 21. березня „Сині квітка", оперета з життя У. С. С. Б. Николишина і М. Гайворонського.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

СТАНИСЛАВІВ:
20. III. Шаріка.
21. III. Довбуш (Чорногора в огні).
22. III. Муж двох жінок.
3і Станиславова іде театр до Товмача, Отинії і Коломиї.

Український Театр „Заграва".

ГАЛИЧ:
22. III. Тарас Шевченко.
23. III. Муравлі.
24. III. Земля (Стефаниківська акад.).
КАЛУШ-ЗАГІРЯ:
28. III. Тарас Шевченко.
29. III. Муравлі.
30. III. Земля (Стефаниківська акад.).
ДОЛИНА:
31. III. Тарас Шевченко.
1. IV. Муравлі.
БОЛЕХІВ:
2. IV. Тарас Шевченко.
3. IV. Муравлі.
4. IV. Земля (Стефаниківська акад.).

Великий Театр:

Субота, 20. III. год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен" з Іриною Айхлерівною.

Неділя, 21. III. год. 3.30 попол. ціни найнижчі „Подружжя". Год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен" з Іриною Айхлерівною.

Понеділок, 22. III. год. 7.30 веч. Премієра „Сальоме" з Іриною Айхлерівною та „Чорна жінка із совєтів".

Вівторок, 23. III. год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен" з Іриною Айхлерівною.

Середа, 24. III. год. 7.30 веч. „Сальоме" з Іриною Айхлерівною та „Чорна жінка із совєтів".

Кіна.

АПОЛЬО: „Пісня її мами" з Мартою Еґерт.
АТЛЯНТИК: „Фред ущасливлює світ".
ВАНДА: „Родина Ротшильдів", „Назад на Конго".
ҐРАЖИНА: „Маерлінґ".
ЕВРОПА: „Магнолія".
КАСІНО: „Втеча Тарзана" з Джонні Вайсмілером.
КОПЕРНИК: „Шаржа легкої бриґади" (Кримський орел).
МАРУСЕНЬКА: „Шаржа легкої бриґади" (Кримський орел).
МЕТРО: „Вавиті".
МІРАЖ: „Братерство крови".
МУЗА: „Його золота рибка".
ПАКС: „Голгота".
ПАЛЯС: „Пісеньхар Відня" із Секе Сакалем.
ПАН: „Варвара Радивилівна" із Смосарською.
РАЙ: „Буде краще" із Щепком і Тоньом.
СВІТ: „Агасвер" (Жид вічний скиталець) і „Тайна д-ра Чандлера".
СТИЛЕВЕ: „Сам на сам" з Павлою Весели і ревія.
ТОН: „Бенгальський тигр".
УТІХА: „Людина з двома лицями" та ревія.
ХИМЕРА: „Марія Стюарт".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)
„Балі, екзотичні острови".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 20. березня 1937.

Берлін (357) 19.15 Солісти, 20.10 Форт. тріо Моцарта, 20.30, 21.00 „Ганнелес Гіммельфарт" оп. Гренера, **Білгород** (437) 20.00, 21.00 Веселий вечір, **Будапешт** (550) 12.05 Орх. концерт, 17.00 Спів. ресіталь, 18.00, 22.15 Циганська музика, **Відень** (507) 13.15 Орх. концерт, 15.40 Концерт дутої орх., 18.30 Нар. пісні, 19.35 Нар. пісні: швайцарські, німецькі, гебридські, англійські, ісляндські, норвеські, шведські й данські, 20.15, 21.00 Опера й оперета, попурі Віктора Грубого, Аксель сопр., Ціглер тенор, Ворф барит., саксофон, хор, симф. орх., **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, 19.00 Веселі мельодії, **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття, гутірка, хор. пісні, **Міляно** (369) 19.00 Розр. музика, 20.40 Розр. концерт, 21.00, 22.00, 23.00 „Франческа да Ріміні" оп. Зандонаі, **Мінхен** (405) 12.00 Орх. концерт, 18.00 Легка музика, 19.40 Нар. пісні, 20.10, 21.00 „Ін аймем тіфем Грунде" муз. ком. Нойперта, 22.30 Музика, **Прага** (470) 15.00 Легка музика, 16.45 Театрик для дітей, 19.35, 20.00, 21.00 Велика розривкова програма, **Радіо Романія** (1875) 19.30, 20.00, 21.00 „Кармен" оп. Бізета, **Радіо Парі** (1648) 13.00 Розр. концерт, 16.15 Форт. ресіталь, 17.30, 18.00 Авд. для дітей, 19.00 Танк. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Румунські пісні, 21.30 Комунікат, опісля концерт симф. музики, спів, **Рим** (421) 17.15 Розр. концерт, 19.00 Розр. музика, 20.40 Легка музика, 21.00 „Бернардо л'еремітa" комедія Антонеліп, 22.00 Розр. концерт.

Неділя, 21. березня 1937.

Берлін (357) 12.00 Весняні мельодії, радіопопурі, 18.50, 17.00 Солісти, форт., скрипка, 20.00, 21.00 Орх. концерт, **Білгород** (437) 18.50, 19.00 Спів, 22.20 Легка й танк. музика, **Братислава** (299) 19.25 Болгарські нар. пісні, **Будапешт** (550) 12.30 Концерт оп. орх., 15.50 Концерт орх., 19.15 Циг. музика, 22.10 Танк. музика, **Відень** (507) 11.45, 12.00 Симф. концерт, 18.05 Орхестра, 15.20 Смичк. квартет, 22.30 Форт. ресіталь, **Дайтшляндзендер** (1571) 10.00 Септет ес-дур Бетовена, 10.45 Фантазії на орг. Вірліцера, 17.00, 18.00, 19.05, 20.00, 21.00 Великий концерт бажань, 22.30 Танкова музика, **Кошиці** (259) 10.20 Словацькі геройські пісні, 15.25 Концерт війсь. орх., 18.00 Для Закарпаття, **Міляно** (369) 17.00 Симф. концерт, 20.40 Розр. музика, 21.00 Веселий вечір волинки, 22.00 Розр. концерт, **Мінхен** (405) 10.30 Розр. музика, 12.00 Війсьв. орх., 13.00, 19.00 Орх. концерт із участю форт. дуету, 14.45 Форт. тріо Пфіцнера, 15.00 Камер. музика, 15.30 Діяльог, **Прага** (470) 9.55 Сальон. квартет, 12.20 Орх. концерт, 22.30 Танк. музика, **Радіо Парі** (1648) 11.30, 12.00 Легка музика, 14.15, 20.40 Спів. ресіталь, 16.00 Пісні, 17.00 Легка музика, **Радіо Романія** (1875) 19.35, 20.00, 21.00, 22.00 „Продана наречена" оп. Сметани, **Рим** (421) 17.00, 18.00, 19.00 Симф. концерт, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Паля деі Моші" оп. Джіна Марінуція.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 20. березня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сальонова орхестра, 12.40 Полудневий денник, 12.50 Хліборобська скринька, 14.30 Театр Уяви для молодших дітей: „Виправа за промінчиком сонця", 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Наша програма, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.50 Три знаки запиту. 16.00 Програма на завтра, 16.05 Маскані: фрагм. із оп. „Кавалерія Рустікана", гр. пл., 16.15 Фр. оперетки, орх., 17.00 Концерт солістів: Форт., віольончеля, 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка. 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Сучасні пісні, гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Гутірка про Ченстохову, 19.30 Година легкої музики: сальон. тріо, Ст. Земневичівна сопран, вальдгорн, два форт., І. Вісневський тенор, Ст. Зварич вібрафон, 20.25 Літературні новини, 20.40 Вечірній денник, 20.50 Актуальна гутірка, 21.00 Трансм. з Берліна: Виїмки з комічних опер: Е. Кандль бас, Е. Цімерман тенор, Т. Рудольф сопран, Бекман альт, орхестра, 22.00 „Психоаналіза" гумореска, 22.30 Мала орхестра; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Неділя, 21. березня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., 8.25 Відчит в українській мові д-ра Е. Томашевського про домашнє птахівництво, 8.40 Бізет: Інтермецо з оп. „Кармен", гр. пл., 8.45 Програма на завтра, 8.50 Ранішній денник, 10.30 Монети Орляндa ді Ласо у вик. хору солістів, 11.05 Участь Польщі у місійній праці. 11.15 Вручення чеку на 25.000 зол. зібраних на ФОН (гр. пл.), 11.35 Розривкова музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музичний поранок: симф. орх.; у перерві ок. год. 13.00 Фільмовий огляд, 14.00 Репортаж із життя, 14.30 У перший день весни, мала орхестра, спів, скрипка, 15.30 Село та Задночене Народове, виг. сен. Ґаґадж. 15.45 Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Рекламовий концерт, 16.15 Легка музика з гр. пл., 16.30 Театр Уяви: „Дон Кіхот" із муз. ілюстр., 17.20 Мішаний концерт, фортепіян і гр. пл., 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Церковна музика, вольончеля, Ол. Михаловський спів, органи, хор, 18.45 Літер. нарис: Поезія Воскресіння, 19.00 „Парсіфаль" І. дія, з Вел. Театру у Варшаві, 20.55 Політичний огляд. 21.05 Вечірній денник, 21.15 Весела Сирена 21.45 Ресіталь Льомброза Деметріоса Калімахоса, флет. 22.15, 22.16, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Розривкова музика з гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 88.93 88.60, Доляри американські 5.28·50, 5.26·00 доляри канад. 5.28.00—5.25·50, Фльорени гол. 289.30—287·60, Франки фр. 24.27—24.13, Франки швайцарські 120·55—119·75, Фунти англ. 25.85—25·69, Ґульдени данц. 100.20—99·80, Корони ч. 16.40—15.70. Кор. дан. 115·39—114.55, Кор. норв. 129.88—128.90, Корони шв. 133. 3—132.25, Ліри італ. 24.30 — 23.80, Марки фінл. 11.42 —11.00, Марки нім. 124·00—120·00, Шил. австр. 97.00—96.00. Марки нім. срібні 132 128.

Акції.

Банк Польський 100·00, Цукор 30·00. Вугіль 20·50, 20·75, 20·50, Ліпоп 14·25, 14·10, Стараховичі 34·50, 34·25.
Тенденція вдержана.

Папери.

3 поз. інвест. 1. ем. 65.25, серія 85·00 2 ем. 64·25, серії непот. 5 пр. поз. кон. 55·00, 54·00, ост до. 6 проц. поз. дол. 50·00, купон 51·50. 4 проц. пр. дол. 44·75. 45·00, 7 стабіл 368·00, купон 74·77, 4 проц. поз. конс. 52·50, 52.63, 51·00, 50·88. 51·00, три ост. дрібні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 19. березня н. р. кооперативам платив за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	3·15 зол
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	3.20 „
1 кг. масла експ. платить з експ. опакув. включно дефінітивно	3·20 „
молоко від 11. 1. ц. р. . . .	0.18—0 19 „
копа яєць	3.60—3.70 „

Тенденція сильна на масло і молоко, на яйця звишкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 19. III. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясені, повногруді товсті	1.45 зол.
Індики І. кл., добре умясені, повногруді товсті	1.20 „
Курки молоді І. кл. товсті без вапняку на ногах від 1.80 кг. вгору	1.20 „
Качки товщеві І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.30 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Від 20. березня до 4. квітня 1937 р. відбудеться в церкві св. О. Николая у Львові **Свята Місія** під проводом Впр. ОО. Редемптористів. Порядок: В **суботу 20. березня в годині 17-ій Вечірня, в годині 18-ій вступна проповідь. Щоденно від 21. березня до 4. квітня 1937 р.** В год. 5.30 перша Служба Божа. В год. 6. наука. В год. 6.30 друга Служба Божа. В год. 7.30 третя Служба Божа. В год. 11. Богослуження і наука. В год. 17.30 Вечірня або Молебень до Н. Сер. Іс. Хр. В год. 18. Велика Місійна проповідь, благальна пісня, благослов. Найсв. Тайнами, цілування св. Мощей. **В неділю III. Хрестопоклінну 4. квітня 1937** р. **Б.:** пополудни великий хрестний похід, уділення св. Апостольського Благословення, остання місійна проповідь і вечором закінчення Місії. 466

Зміна речинця Загальних Зборів Кооп. „Вогні". Повідомляється, що Загальні Збори Видавн. Кооперативи „Вогні" у Львові відбудуться в неділю, дня 28. березня 1937 в 10-ій год. рано в домівці Кооп., вул. Чарнецького 26 із звичайним порядком нарад (а не, як було проголошено дня 21. березня 1937). — **Надзірна Рада.** 465

КУПНО - ПРОДАЖА

ВОВНУ килимову — сиру, фарбовану, мелянжі, продає в довільній скількости М. Хамула, Глиняни. 431 2—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АГЕНТІВ ПОРТРЕТОВИХ на небувалих дотепер умовинах шукає портретове Заведення „Renesans", Kielce, Focha 14. Спеціяльність портрети „Semi-Email" фотографічні новини. Жадати проспектів. Просимо листуватись в польській мові. 128 27-36

РІЖНІ

ОБРУЧКИ шлюбні, перстені заручинові швайцарські годинники найдешевше поручає ВАНДЕР, Шайнохи 1. Прецизійна дешева направа годинників і біжутерії. 412 1—5

Панове СТОЛЯРІ! Дикти подешевіли, тільки у Альтбаха, Львів, Шпитальна 10. 349 6—8

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна на ріжні ціни, знамениті, ґарантовані, продає, міняє, купує ГАНАК, Пілсудського ч. 21. І. п.

ЗА 1 ЗОЛ. переробляє капелюхи жіночі і мужеські. **Коперника 26, подвіря.** 442 3—3

ОГОЛОШЕННЯ.

1. оголошення.

XXIII. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКЦІОНАРІВ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО, АКЦ. СПІЛКИ У ЛЬВОВІ, відбудуться дня 17. квітня 1937 р. в льокалі Банку у Львові при вул. Словацького ч. 14. І. в год. 12.

Порядок нарад: 1. Отворення і вибір Предсідника Загальних Зборів. 2. Звіт Надзірної Ради з діяльности і стану Банку за р. 1936, затвердження звіту, біланcу та рахунку страт і зисків за 1936 р. та признання абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді Банку. 3. Розділ зиску. 4. Вибір 4 членів Надзірної Ради на місце уступаючих. 5. Внесення згідно з § 67. статуту. До участи в Загальних Зборах управнені ті акціонарі, що на підставі § 60 зложать у касі Банку найпізніше 7 днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законом. Управненим до вступу на Збори будуть видані леґітимації. Акціонарі, котрі репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найпізніше 14 днів перед Загальними Зборами зголосити додаткові справи до порядку нарад.

Львів, дня 27. лютого 1937 р.

Дирекція Земельного Банку Гіпотечного, Спілки Акційної у Львові.

467

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.